

Handläggare
Susannah Sjöberg
Telefon: 08-508 20 905Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2019-05-23

Tertialrapport Tertial 1, 2019 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 1 2019 inklusive bilagor godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Medel för kompetensutveckling söks med 1,1 mnkr enligt bilaga 2a - 2c.
3. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 2,0 mnkr för ökade kostnader för maskiner och inventarier.
4. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 1,6 mnkr för klimatinvesteringar enligt bilaga 4.
5. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 2,6 mnkr för förbättrings- och skötselåtgärder av naturreservat.
6. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 2,0 mnkr för trygghetsskapande åtgärder.
7. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 1,7 mnkr för lokaländamål.
8. Omslutningsförändringar om 132,0 mnkr godkänns.
9. Paragrafen justeras omedelbart.

Anders Carstorp

Stadsdelsdirektör

Ärendets beredning

Tertialrapporten har sammanställts av staben i samarbete med övriga avdelningar. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 14 maj. Rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet behandlar ärendet den 17 maj respektive den 20 maj.

**Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd**Slakthusplan 8A
121 22 Johanneshov
08-508 20 905

susannah.sjoberg@stockholm.se

stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	7
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	7
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	7
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	12
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	17
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	23
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	32
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	36
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	36
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	37
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	39
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	40
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	43
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	46
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	46
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	47
Uppföljning av ekonomi.....	57
Uppföljning av driftbudget.....	57
Resultatenheter	63
Investeringar.....	64
Omslutningsförändringar.....	65
Budgetjusteringar	66
Medel för lokaländamål.....	66
Övrigt	66
Kvalitetsarbete.....	68
Övrigt.....	70

Bilagor

Bilaga 1: Sdn14 T1 2019 Blankettsett

Bilaga 2a-2c: Kompetensutvecklingsansökningar

Bilaga 3: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

Bilaga 4: Handlingsplan våldsbejakande extremism Enskede-Årsta-Vantör 2019

Bilaga 5: Ansökan medel för trygghetsskapande åtgärder Bandängen

Bilaga 6: Ansökningar om investeringsmedel för klimatåtgärder

Sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas helt under året och att arbetet under perioden har genomförts i enlighet med verksamhetsplan.

Förvaltningen bedömer att elva av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppfylls helt och att 1 uppfylls delvis.

Som grund för ovanstående bedömning utgår förvaltningen från arbetet som gjorts inom verksamheterna, resultat av indikatorer, nämndmål och aktiviteter som utförts under perioden.

Före resultatöverföringar prognosticeras ett underskott om 7,1 mnkr och efter resultatöverföringar en budget i balans. För investeringar redovisas en budget i balans.

En modern storstad som håller samman

Förvaltningens bedömning är att det arbete som utförs och pågår bidrar till att inriktningsmålet kommer att uppnås. Till inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt fem mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att samtliga av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Stadsdelsnämnden har formulerat 5 nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en modern storstad som håller samman.

Förvaltningen bedömer att alla nämndmål kommer uppnås under året.

En hållbart växande storstad med hög tillväxt

Förvaltningens bedömning är att det arbete som utförs och pågår bidrar till att inriktningsmålet kommer att uppnås. Till inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt fem mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att fyra av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt och ett uppfylls delvis.

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö* uppfylls delvis. Prognosen för indikatorn som gäller köpt energi är att förvaltningen inte kommer att nå upp till årsmålet. Förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året och bedömningen är därför att behovet av energi kommer att öka i stället för att minska. Med detta som bakgrund blir det svårt att helt uppfylla samtliga parametrar inom målet Stockholm är en hållbar stad med god livsmiljö. Energisparande åtgärder utförs, men eftersom förvaltningens lokalbestånd växer är det en stor utmaning att sänka den totala summan köpt energi.

Stadsdelsnämnden har formulerat 6 nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett klimatsmart Stockholm. Förvaltningen bedömer att alla nämndmål kommer uppnås under året.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningens bedömning är att det arbete som utförs och pågår bidrar till att inriktningsmålet kommer att uppnås. Till inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt två mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att samtliga av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Stadsdelsnämnden har formulerat 3 nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden. Förvaltningen bedömer att alla nämndmål kommer uppnås under året.

Förvaltningens Fokusområden

För att uppnå kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål har förvaltningen tre fokusområden:

- Attraktiv arbetsgivare
- Jämställdhet
- Bemötande

Attraktiv arbetsgivare

I syfte att vara en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen under perioden prioriterat kompetensförsörjningsprocessen, arbetsmiljöfrågor och hållbart ledarskap genom bland annat:

- 2019 har förvaltningens chefsforum fokus på arbetsmiljö.
- I mars genomfördes två strategidagar för samtliga av förvaltningens chefer där bland annat kollegialt lärande och genusmedvetet ledarskap stod på programmet.
- En utbildning i stadens rehabiliteringsprocess genomförts där målgruppen var enhetschefer och biträdande enhetschefer.

I början av året arbetade förvaltningsgruppen med uppföljning av resultat från förvaltningens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt uppföljning av olycksfall- och arbetsskadestatistik.

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med att sänka sjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron för förvaltningen fortsätter att sjunka. Högst sjukfrånvaro har avdelning äldreomsorg och avdelning förskola. En särskild satsning för att minska korttidsjukfrånvaron pågår. En HR-konsult för samtal med medarbetare som har haft en hög korttidsjukfrånvaro i syfte att på ett tidigt stadium upptäcka signaler och undvika en längre sjukdomsproblematisering. Fokus är att vara vaksam på vad som är risk och friskfaktorer.

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar framgångsrikt med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i den ordinarie verksamheten. Syftet är att säkerställa att flickor och pojkar, kvinnor och män, ska få ta del av förvaltningens resurser likvärdigt och kunna påverka samhället och sina egna liv samt att förvaltningens verksamheter uppnår lika goda resultat för flickor och pojkar, kvinnor och män.

Förvaltningen har tillsatt en förvaltningsövergripande arbetsgrupp för implementeringen av Stockholm stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck (VINR/HRV). Varje avdelning är representerad i arbetsgruppen, respektive avdelning ska även ta fram en kompetensutvecklingsplan för sin avdelning inom ramen för VINR/HRV.

Arbetet med modellstadsdelarbetet, där förvaltningen, med stöd av stadsledningskontoret, fungerat som modellstadsdel i Stockholms stad, avslutas under perioden. Farsta, Skarpnäck och Älvsjö stadsdelsförvaltningar har under 2018-2019 benchmarkat förvaltningens jämställdhetsarbete.

Exempel på arbete som genomförts under perioden är en förskoleenhet som har arbetat vidare med en jämställdhetsanalys som genomfördes under 2018. Observationer visade att pojkar i högre utsträckning valde rörliga lekar och analysen visade att det hade ett samband med pedagogernas erbjudande av aktiviteter till flickor och pojkar. Under perioden har pedagogerna arbetat med att erbjuda rörliga aktiviteter till alla barn.

Bemötande

Förvaltningen lägger stor vikt vid det goda bemötandet och kartlägger kontinuerligt bemötandet inom förvaltningens verksamheter. Under perioden har resultatet från stadens enkätundersökning inom ekonomiskt bistånd presenterats. Den genomförs vartannat år och gjordes under 2018. Enkäten omfattar 3 kvalitetsområden; 1) Bemötande och tillgänglighet, 2) Tydlighet och kompetens, 3) Delaktighet samt områdena Rättssäkerhet, Diskriminering och Generellt betyg. Enskede-Årsta-Vantör är en av 4 stadsdelsförvaltningar som hade förbättrade resultat på de 3 kvalitetsområdena och är en av de 4 förvaltningar som har överlag hög andel positiva svar.

Förvaltningen visar på goda resultat när det gäller att:

- handläggaren bemöter brukaren på ett respektfullt sätt
- brukaren förstår informationen hon eller han får om sitt ärende
- brukaren vet vad som förväntas av den för att ha rätt till bistånd och
- handläggaren har tillräcklig kunskap för sitt ärende.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att implementera Globenmodellen som ett sätt att säkerställa att brukaren förstår den information som ges och vad som förväntas för att ha rätt till bistånd. Förvaltningen fortsätter även arbeta med checklistan för ett jämställt och jämlikt bemötande, för att säkerställa ett respektfullt bemötande.

Biståndshandläggare inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har under perioden utvecklat bemötandet när det förekommer våld i nära relationer genom att arbeta med olika ”case”. Syftet är handläggaren ska ge den enskilde ett bättre stöd i de svåra situationer som uppstår.

Utredningsenheten och Öppenvårdsenheten inom Individ och familjeomsorgen barn och unga har under perioden arbetat med resultatet av en undersökning kring bemötande som genomfördes i slutet av 2018. Resultatet från de observationer som gjordes visade att behandlare hade ett professionellt och gott bemötande till de mammor och pappor, flickor och pojkar som har insatser genom verksamheten. Ett utvecklingsområde som beskrevs i rapporten är att det fanns få pappor i jämförelse med mammor på de besök som observerades. Familjecentrums medarbetare och chefer kommer under året arbeta vidare med frågan.

I utvecklingen av det våldspreventiva arbetet inom förskolan har en enhet börjat kartlägga barnens relationer med varandra och med vuxna genom sociogram. Kartläggningen synliggör kamratrelationer samt pedagogernas relationer och bemötande gentemot barnen. Genom att analysera insatser utifrån kartläggningarna kan pedagogerna stärka barnens relationsbyggande samt uppmärksamma om barnen blir bemötta på olika sätt.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Förvaltningens bedömning är att inriktningsmålet uppfylls helt och att samtliga av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Vägen mot självförsörjning

Antalet hushåll med försörjningsstöd fortsätter att minska, sannolikt beroende på ett fortsatt gynnsamt läge på Stockholms arbetsmarknad, men också på riktade insatser såsom Stockholmsjobb. Inflödet av nya ärenden till försörjningsstödet fortsätter också att minska. En grupp försörjningsstödstagare som ökar är nyanlända, inkluderat ensamkommande barn och kvotflyktingar. Det är allt vanligare att de som ansöker om försörjningsstöd har komplexa problem och står långt från arbetsmarknaden. De är ofta sjukskrivna/samsjukliga alternativt saknar sjukdomsinsikt och har ingen kontakt med sjukvården.

En utmaning inom försörjningsstödet är att så snart som möjligt efter att en person blivit aktuell identifiera den enskildes behov, ofta hjälpa till att etablera vårdkontakter och söka stödinsatser för att kunna komma vidare mot egen försörjning.

Genom bland annat MIA-projektet (mobilisering inför arbete, arbetar med personer 19-64 år som önskar få kompletterande stöd för att komma närmare arbetsmarknaden) och insatser hos Arbetslivsresurs har förvaltningen sedan slutet av 2018 fått ökad tillgång till insatser med mycket låg tröskel för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Under våren gör förvaltningen en pilotsatsning tillsammans med Jobbtorg Unga genom ett uppsökande- och förebyggande arbete riktat till ungdomar som tar studenten 2018 och som lever i familjer aktuella på försörjningsstödet. Den unge erbjuds, tillsammans med vårdnadshavare, hembesök av socialsekreterare tillsammans med uppsökare från Jobbtorg Unga. Vid hembesöket erbjuds den unge insatser via Jobbtorg såsom rekryteringsträffar och studie- och yrkesvägledning, som stöd för att hitta en egen försörjning. Familjen informeras också om konsekvensen av att den unge inte längre kommer att räknas som barn, vid beräkning av rätten till försörjningsstöd.

Hittills under året har 28 kvinnor och män blivit självförsörjande, något fler kvinnor än män. En anledning till att fler kvinnor blivit självförsörjande är den riktade satsning som gjorts på

kvinnor som står långt från arbetsmarknaden, som har barn och som bor i Rågsved. Av 9 kvinnor som valdes ut till arbetsförberedande insatser gick 6 vidare till Stockholmsjobb. Ett utvecklingsområde inom försörjningsstödet är resultatuppföljning och analys av antalet kvinnor och män som blivit självförsörjande.

Förvaltningen har beviljats projektpengar för en SIP-samordnare (samordnad individuell plan) via Samordningsförbundet Stockholms stad. SIP-samordnarens uppdrag blir bland annat att samordna aktuella kontakter för brukare aktuella inom försörjningsstödet och missbruksvården, internt och externt, samt vara ett stöd för socialsekreterarna.

Genom Rågsveds Community Center (RCC) och Dalens Community Center (DCC) arbetar förvaltningen uppsökande med målgruppen unga vuxna i åldern 18-29 år som varken arbetar eller studerar. Under perioden har fyra uppsökande aktiviteter genomförts och även uppsökande vandringar kvällstid varannan vecka. Förvaltningen leder en tjejgrupp vid Rågsveds community center som syftar till att stärka tjejernas vilja/förmåga att söka arbete och studier. Under perioden har tjejgruppen träffats varannan vecka med 5 – 10 fasta besökare.

Medborgarkontoret

Medborgarkontoret har haft ca 2 700 besök under perioden, en fördubbling jämfört med samma period 2018. Arbetet på Medborgarkontoret har effektiviserat genom tydligare avgränsningar då besökare kommit från andra stadsdelsområden och kommuner. Ett uppföljningsverktyg håller på att tas fram för att mäta målet om ökad självständighet bland besökarna, resultat kommer redovisas till tertialrapport två.

Etablering av nyanlända

Förvaltningen har ett uppdrag att erbjuda introduktionsförskolor. Det görs genom att verksamheten i de befintliga öppna förskolorna utvidgas. Där erbjuds nu SFI för föräldralediga på två öppna förskolor, samt olika samhällsvägläsningsaktiviteter. Modellen med SFI/introförskola under ordinarie verksamhet har visat sig vara ett bra sätt att skapa möten mellan föräldrar med olika bakgrund. Många kontaktytor för nyanlända föräldrar och det svenska samhället skapas, samt kontakt med etablerade svenskar som besöker öppna förskolan samtidigt som SFI pågår. Studie- och yrkesvägledare har besökt öppna förskolan och hjälpt och stöttat föräldrar med CV-skrivning, vägledning till Jobbtorg Unga Globen och bistått i kontakt med olika lärosäten och väglett till kurser.

I Rågsved har det gemensamma arbetet planerats av en arbetsgrupp bestående av personal från öppna förskolan (enhetschef, koordinator och medarbetare) samt tre enhetschefer från kringliggande förskoleenheter. Samarbetet ska fortsätta under året och avsikten är att arbetssättet och samarbetet ska spridas till områdena Högdalen, Östberga och Dalen där även SFI undervisning är planerad. Besked från SFI Arbetsmarknadsförvaltningen inväntas vad gäller lärare och schemaläggning.

Förvaltningens två inkluderingslotsar skickar brev med information och erbjudande om kontakt till alla nyinflyttade i stadsdelsområdets genomgångsbostäder. Lotsar söker utöver detta upp nyanlända på plats. Medborgarkontoret i Rågsved och förvaltningens reception tillhandahåller också samhällsvägläsningsaktiviteter. Inkluderingslotsarna förser nyanlända med samhällsinformation inklusive information om bostadsfrågor. Under perioden har lotsarna hjälp till med att informera om bl.a. arbetsmarknads-, hälso- och sjukvårds- och fritidsfrågor.

Den vanligaste anledningen till kontakt är dock fortsatt förskole- och skolfrågor. Många frågor handlar om ansökan eller byte av plats, det handlar både om att informera men även om att praktiskt hjälpa till med blanketter och att etablera kontakt med andra myndigheter och föreningar. Förvaltningen samarbetar med föreningar som arbetar med etableringsfrämjande aktiviteter, såsom språkträning och idrottsaktiviteter.

Verksamhetsförlagd utbildning

Under vårterminen har förvaltningen tagit emot 4 socionomstudenter inom ramen för deras verksamhetsförlagda utbildning (VFU) inom socialtjänsten. Studenterna kommer denna termin från Södertörns högskola.

Under perioden har totalt 13 förskollärestudenter genomfört verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i förvaltningens förskolor. Förvaltningen inväntar det nya samverkansavtalet mellan Stockholms läns kommuner och lärosäten om den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Stockholms stad ser över vad universitetens olika modeller för mottagande av studenter under verksamhetsförlagd utbildning innebär för stadens organisation av förskola. En utredning om VFU-handledarnas förutsättningar för sitt uppdrag samt behov av handledarstöd pågår och avdelning förskola har under perioden genomfört en enkätundersökning om handledarskap i förskola. Resultat av enkäten kommer att redovisas i tertiärrapport 2.

Förvaltningens särskilda boenden har under perioden tagit emot totalt 69 studenter: 38 sjuksköterskestudenter, 15 arbetsterapeutstudenter, 4 fysioterapeutstudenter, 2 specialistsjuksköterskestudenter, 4 fysioterapeuter som går kompletterande utbildning för svensk legitimation samt 6 sjuksköterskor som går kompletterande utbildning för svensk legitimation

Jämställdhet

Förvaltningen har avtal med Arbetsförmedlingen om 40 platser för OSA (Offentligt skyddat arbete). För närvarande har 33 personer OSA, 9 kvinnor och 24 män. Ett utvecklingsområde är att fördela antalet OSA-platser mer lika mellan kvinnor och män. En satsning pågår inom ramen för förvaltningens jämställdhetsarbete med att analysera orsaken till den ojämställda fördelningen och vidta åtgärder för att kvinnor ska kunna få tillgång till OSA i lika stor omfattning som män. Ett resultat av det arbetet är att för närvarande står 9 kvinnor och 7 män i kö till OSA.

Förvaltningen har en riktad satsning på kvinnor med barn, som bor i Rågsved och som står långt från arbetsmarknaden. Satsningen kopplas till de jämställdhetspolitiska målen om "Ekonomisk jämställdhet" och att "Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut". Åtgärden har sin grund bland annat i uppföljningar som visade att män som har försörjningsstöd blev självförsörjande snabbare och i större omfattning än kvinnor. Kartläggning har dessutom visat att en stor del av de barn som lever i familjer som är aktuella inom förvaltningens försörjningsstöd bor i Rågsved och att andelen varierat mycket lite över tid.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,1 %			3,2 %	3 %	3,3 %	2,8 %	Tertial 1 2019
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen 	1,84 %	1,79 %	1,79 %	1,89 %	1,7 %	1,7 %	1,6 %	Tertial 1 2019
Analys Resultatet är en minskning med 0,5 för både vuxna kvinnor och vuxna män sedan årsskiftet, vilket visar på en positiv trend och att målet kan uppnås under året.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare 	1,28 %	1,22 %	1,35 %	1,31 %	1,25 %	1,3 %	1,1 %	Tertial 1 2019
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb 	40 st	15 st	25 st	58 st	58 st	58 st	1 050 st	Tertial 1 2019
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb				1 600	1 600	1 600 st	9 000 st	Tertial 1 2019
Analys Arbetet med feriearbeten inför sommaren 2019 pågår enligt plan.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	75			85	85	85 st	1 050 st	Tertial 1 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	87				320	320	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi 	0 st	0 st	0 st	1 608 st	1 600	1 600 st	9 000 st	Tertial 1 2019
Analys Arbetet med feriearbeten inför sommaren 2019 pågår enligt plan.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör är kvinnor och män självförsörjande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att kvinnor och män i Enskede-Årsta-Vantör är självförsörjande har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	100 %				100	100		Tertial 1 2019
Analys Under perioden har 300 personliga brev skickats ut med erbjudande om samhällsvägledning samt 208 träffar har genomförts med nyanlända. Könsuppdelad statistik har inte varit möjlig att få fram.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska se över organisationen av VFU i syfte att utöka antalet VFU-platser inom hela förvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheterna kring att koppla ett traineeprogram till mottagandet av socionomstudenter för VFU.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt. Dock är det förvaltningens bedömning att det finns utmaningar i att nå årsmålet gällande indikatorn *Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor*. Sedan 2015 har utfallet hamnat under årsmålet med relativt stor marginal. Under perioden genomfördes en upphandling för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning inom stadsdelsområdet och förvaltningen bedömer att detta kan komma att bidra till ett högre utfall för denna indikator. Det är dock osäkert om effekten av detta kommer att kunna gå att utläsa i årets resultat, då ansvar inte träder i kraft förrän i oktober 2019.

Utveckling av stadsmiljön för ökad trivsel och trygghet

Förvaltningen har under perioden påbörjat ett utredningsarbete för parklekarnas framtid i ett växande stadsdelsområde. Parklekarna fyller idag en viktig funktion, både för barn och deras föräldrar, och det är därför angeläget att utveckla ett mer strategiskt förhållningssätt kring planeringen av nya parklekar.

Under perioden genomfördes en upphandling för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning inom stadsdelsområdet. Förvaltningens bedömning är att detta på längre sikt kan komma att bidra till att medborgarna i stadsdelsområdet upplever en högre trygghet och att stadsdelen är ren och välskött.

För att utveckla arbetet kring social hållbarhet, har förvaltningen under perioden sammanställt en rapport som behandlar hur kunskapsunderlag kopplat till detta område kan samlas in inom ramarna för stadsutvecklingsprojektet fokusområde Hagsätra-Rågsved. Med utgångspunkt i materialet kan förvaltningen ta fram rapporter för andra större stadsutvecklingsområden framöver. Trygghetsfrågan är en aspekt inom social hållbarhet, och förhoppningen är att exploateringsprojekt ska bidra till ökad social hållbarhet i dess närområde.

Förvaltningen deltar i utvecklingsarbetet av Synpunktsportalen och Driftportalen. Syftet med detta arbete är att förbättra hur staden tar tillvara och hanterar synpunkter och klagomål från invånare.

Samverkan för ökad trygghet och trivsel

Förvaltningen fortsätter samordna den samverkan som sker med fastighetsägare och stadens förvaltningar och bolag. I Östberga fortsätter samverkan med fokus på att ta hand om den yttre miljön, skapa mötesplatser och förebygga att kvinnor och män, flickor och pojkar hamnar i en destruktiv livsstil. Planering pågår för årets Sommartorg i Östberga och Rågsveds torg.

Förvaltningen deltar i pilotprojekt om Årsta partihandelsområde där bland annat trygghet är ett fokusområde. Förvaltningen har under perioden följt upp att åtgärder har blivit vidtagna i området efter den tidigare trygghetsvandringen. Vidare har förvaltningen deltagit i workshops om avfallshantering samt trygghetsfrågorna i området.

Stadens mobila ordningsvakter har under perioden börjat arbeta i de sju förordnandeområden

som finns i stadsdelsområdet som ett komplement för ökad trygghet i den offentliga miljön. De verkar på Årsta torg, Gullmarsplan, Dalen, Högdalens centrum med omnejd, Bandhagens, Rågsveds och Hagsätra centrum. I samverkan med polisen har övervakningskameror satts upp på Östberga torg, Gullmarsplan och i Dalen.

Inom ramen för det lokala brottsförebyggande rådet har en gemensam rutin för hur tillfälliga minnesplatser ska hanteras tagits fram för att öka förutsättningarna för att de hanteras på ett likartat sätt inom stadsdelsområdet.

Under året kommer en ny övergripande samverkansöverenskommelse mellan staden och polisen att tas fram för att i samverkan nå ökad trygghet och minskad brottslighet. I det arbetet ingår att ta fram en ny samverkansöverenskommelse på lokal nivå mellan stadsdelsförvaltning och lokalpolisen. Arbetet har påbörjats och målsättningen är att vara klara under hösten 2019.

ANDT-program

Förvaltningen har under perioden påbörjat arbetet med att implementera stadens ANDT-program (alkohol, narkotika, doping och tobak). Bland annat har arbetet med att ta fram handlingsplaner för hur alkohol, tobak, narkotika och dopning ska hanteras på de öppna mötesplatserna för barn och unga (fritidsgårdar och parklekar) och för fältgruppen påbörjats.

Våldspreventivt arbete

Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism har reviderats, se bilaga 5. Under perioden har medarbetare inom förvaltningen genomgått stadens webbutbildning avseende våldsbejakande extremism för att få ökad kunskap om tecken på extremism och radikalisering. Personal inom socialtjänsten har gått fördjupningsutbildning kring att handlägga ärenden där det förekommer personer som återvänt från krig.

På föräldramottagningen pågår metoddiskussioner om hur våld kan upptäckas på bättre sätt i stödkontakterna. En checklista för nybesök har tagits fram där frågan om våld finns med, för att säkra att frågan kommer upp och för att rådgivarna ska kunna förmedla att det är tryggt att ta upp frågan i verksamheten och att den kommer att tas om hand. Rådgivarna har samverkan med Mottagningsgruppen barn och unga, samt med Relationsvårdsteamet och Relationsvårdscentrum, för att vara uppdaterade om verksamheten och kunna hänvisa rätt på ett bra sätt. Mottagningen når fler och fler familjer och andelen pappor ser ut att öka

Hembesöksprogrammet i Rågsved och Högdalen har resulterat i 35 besök hos nyblivna föräldrar under perioden jan – mars. I drygt hälften av hembesöken (20 st.) har papporna varit med på samtalet. Mammorna har varit med i alla hembesök och samtal. Vid hembesöken uppmärksammas olika ämnen för att förebygga våld i familjen (t.ex. skakvåld och riskfaktorer som stress och sömnbrist).

Stadens föräldraprogram ABC och Komet ger föräldrar verktyg att hantera ilska och stressiga situationer samt främjar ett lugnt föräldraskap. I föräldraprogrammet Föräldraskap i Sverige (FöS), tas barnkonvention, anti-aga lag, hedersrelaterat våld och förtryck och könsstämpning upp under föräldraträffarna. För närvarande har stadsdelen två pågående FöS-grupper.

Förvaltningen bedriver ett våldspreventivt arbete i nära samarbete med utbildningsförvaltningen i Rågsved och Hagsätra genom programmet Mentor i våldsprevention (MVP). Arbetet sker i samverkan mellan socialtjänst, skola, fritidsverksamhet, polis och fältassistenter. Under årets början har arbetet fortgått i Hagsätraskolan där fältassistenter medverkar. Programmet riktar sig till årskurs 7. Under

våren har dock arbetet utökats vid några tillfällen till att även inkludera årskurs 8. På Bäckahagens skola planeras ett MVP-arbete att starta till hösten. Fältassistenterna har under perioden träffat alla elever, vid fem tillfällen i var och en av de tre parallellklasser i årskurs 8, tillsammans med skolans kurator, gällande teman som normer och värderingar för att på så sätt skapa ett bättre klimat i klasserna. Dessa klassarbeten har uppskattats från både personal och elever, liknade arbeten har gjorts i Enskedeskolan och ytterligare klassarbete planeras på Hammarby södra.

Fältassistenterna träffar många unga både i skolan och vid det fältförlagda kvällsarbetet. De för statistik över orsaker till kontakt med de ungdomar de har kontakt med. De orsaker som är relaterade till våld under perioden uppgår till 29 stycken (12,4 %) av den totala summan rapporterade orsaker som är 233 stycken.

Fältassistenterna har deltagit på flera trygghetsskapande möten. Dels en trygghetsvandring på sociala medier som polisdistrikt Globen bjöd in till, dels ett möte för att stärka samverkan och skapa en gemensam lägesbild över en del av norra stadsdelsområdet. Samverkan har även skett med fritidsgårdar kring oro för ungdomar i området. Fältassistenterna håller även på att ta fram rutiner gällande deras interna agerande vid extra ordinära händelser.

En uppväxt fri från våld

För att förstärka arbetet med trygghet i Östberga har förvaltningen genomfört medborgardialogen En uppväxt fri från våld med inriktning på flickor och pojkar 0-6 år. Under januari-mars genomfördes dialogmöten med vårdnadshavare och boende i Östberga, med politiker, tjänstepersoner och andra aktörer i området för att ta fram åtgärdsförslag. Åtta åtgärdsförslag har tagits fram som bland annat handlar om föräldranätverk och mötesplatser, involvering i ungdomars vardag, informations- och kunskapshöjande insatser om våld och samverkan för att förhindra rekrytering av unga till kriminalitet. Åtgärdsförslagen behandlas av stadsdelsnämnden i maj. Förvaltningens förslag är att de föreslagna åtgärderna ska genomföras inom befintlig verksamhet.

Trygghetsskapande åtgärder

I samband med VP 2019 söktes trygghetsmedel om totalt 3 250 tkr för åtgärder i Dalbotten, motionsspår Högdalen, Årsta partihandelsområde för bland annat belysningsåtgärder och röjningsarbeten. Planering för genomförande av åtgärderna har påbörjats, mer medel söks nu i samband med tertialrapport 1 bland annat för åtgärder i Bandängen.

Under perioden har förvaltningen påbörjat ett samarbetsprojekt med Idrottsförvaltningen samt andra berörda förvaltningar och föreningar, för utvecklingen av Högdalstopparna.

Jämställdhet

Avdelningen för utveckling, lokaler och stadsmiljö har under perioden haft ett möte med förvaltningens jämställdhetsstrateg för att gå igenom hur arbetet med handlingsplanen för jämställdhet fortlöper.

Under mötet identifierades olika förbättringsåtgärder som syftar till att öka jämställdheten i framförallt projekt kopplade till stadsmiljön. Utifrån åtgärderna kommer förvaltningen:

- Ta fram en checklista för jämställd planering som ska kunna tillämpas vid olika stadsmiljöprojekt.
- Utreda hur Götaforsparken används av flickor och pojkar, kvinnor och män. Detta

kommer sedan användas som underlag i utvecklingsarbetet av parken, som bland annat syftar till att stärka den upplevda tryggheten.

Under 2019 genomföra trygghetsvandringar där ett jämställdhetsperspektiv tillämpas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						85 %	100 %	2019
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor 				69 %		78 %	77 %	2019
Analys Trygghetsfrågan är komplex och innefattar flera olika parametrar. Till viss del kan den upplevda tryggheten kopplas till den fysiska miljön. Det kan bland annat handla om hur välskötta offentliga miljöer är, om bra belysning finns och vilka förutsättningar som finns för att befolka olika platser. Eftersom utfallet sedan 2015 har hamnat under årsmålet med relativt stor marginal, bedömer förvaltningen att det finns vissa utmaningar kopplat till att nå årsmålet. Under perioden genomfördes en upphandling för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning inom stadsdelsområdet och förvaltningen bedömer att detta kan komma att bidra till ett högre utfall för denna indikator. Det är dock osäkert om effekten av detta kommer att kunna gå att utläsa i årets resultat, då avtalet inte träder i kraft förrän i oktober 2019.								
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning 				68 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden 				70 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön 						88 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör är ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede-Årsta-Vantör är ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska fortsätta sitt samarbete mellan skola och socialtjänst med våldsprevention utifrån programmet mentorer i våldsprevention, MVP.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en kompetenshöjande insats för personal inom ekonomiskt bistånd i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen om våldsbejakande extremism.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en kompetenshöjande insats för personal inom socialtjänsten i samverkan med socialförvaltningen om våldsbejakande extremism.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en webbutbildning om våldsbejakande extremism för relevant personal inom förvaltningens verksamheter.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra trygghetsinventeringar i samband med ansökan om trygghetsmedel.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ha en nära dialog med förskolor och skolor i samband med parkutvecklingsprojekt.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ingå ny samverkansöverenskommelse med lokalpolisen.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska revidera Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds handlingsplan mot våldsbejakande extremism.	2019-01-01	2019-05-31	
 Förvaltningen ska samarbeta med Idrottsförvaltningen om jämställda, attraktiva och trygga motionsplatser samt träffpunkter	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska söka trygghetsmedel för trygghetsskapande åtgärder, såsom t.ex. belysning och trygghetsröjningar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram en rutin för att säkerställa att lokaler inte lånas eller hyrs ut till aktörer som stödjer eller är involverade i våldsbejakande extremism.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska under 2019 tydliggöra information rörande stadens städgaranti.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla tillämpningen av dialog med medborgare kopplade till parkutvecklingsprojekt.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska verka för samordning av skötsel, underhåll och investeringar av den offentliga miljön	2019-01-09	2019-12-31	
 Öppna Familjens Hus i Högdalen	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Ökad inskrivningsgrad i förskolan

Inskrivningsgraden i förvaltningens kommunala förskolor med avstämningsdatum 2018-12-31 uppgick till 93,9%, vilket är en marginell minskning från föregående år (2017-12-31 94,1%). Stadens genomsnittliga inskrivningsgrad i förskola uppgick vid mättillfället till 94,3%.

Inskrivningsgraden i stadsdelsområdet skiljer sig med en spridning om 84,8-99,1% mellan stadsdelarna. Lägst inskrivningsgrad återfinns i stadsdelarna Hagsätra, Östberga, Högdalen och Rågsved och högst inskrivningsgrad är i Stureby, Enskede, Gamla Enskede och Årsta. Förvaltningen har ett pågående samverkansarbete inom de fyra stadsdelar som har lägre inskrivningsgrad där förskolan samverkar med närliggande öppna förskolor för att nå ut till vårdnadshavare. Inom stadsdelarna Östberga, Högdalen och Rågsved har inskrivningsgraden ökad från föregående år samtidigt som den har minskat i Hagsätra. Förvaltningen kommer att utreda orsaken till den sjunkande inskrivningsgraden.

Förskoleundersökningen

Förskoleundersökningen genomförs årligen och går ut till alla vårdnadshavare med barn inskrivna i kommunala och fristående förskolor i Stockholms stad. 2019 genomfördes undersökningen under perioden 4 februari till den 31 mars.

Förvaltningen har som mål att öka andel vårdnadshavare som svarar på enkäten och enheterna har arbetat för att öka svarsfrekvensen. En enhet beskriver att dokumentation av barnets lärande har synliggjort för vårdnadshavarna vilket bidrar till att de i större utsträckning känner till förskolans arbetssätt och innehåll. Vårdnadshavare har också bjudits in att ställa frågor och få utbildningsinnehåll förklarad av medarbetare på förskolan och har också fått prova på en undervisningssituation i förskolan, bland annat analog programmering. En annan enhet beskriver att de arbetat med att förtydliga förskoleundersökningens genomförande genom att affischera och kommunicera statistik löpande på uppdaterad svarsfrekvens för vårdnadshavare.

Resultaten från förskoleundersökningen presenteras i sin helhet för förvaltningen i maj och kommer att redovisas i tertialrapport 2.

Utveckla och följa upp det systematiska kvalitetsarbetet

Förvaltningen har inför 2019 påbörjat ett utvecklingsarbete med att förstärka kollegialt lärande inom chefsgruppen för förskola. Under framtagande av enheternas verksamhetsplaner genomfördes gemensamma dialoger mellan enheterna och staben. Inför årets uppföljningar planeras ett likande upplägg med gemensamma skrivartugor och dialogmöten med enheterna i syfte att stärka det kollegiala lärandet i chefsgruppen.

Inom utvecklingsarbetet att öka likvärdigheten i förvaltningens förskolor har avdelningen påbörjat framtagandet av ett gemensamt underlag för introduktionssamtal och utvecklingssamtal i förskolan. Materialet kommer att introduceras för enheterna under hösten.

Implementering av reviderad läroplan och undervisningsbegreppet i förskolan

Förvaltningens samtliga förskolor medverkar i forskningsprogrammet Flerstämmig undervisning i förskolan (FundIF). Den 1 juli träder den reviderade läroplanen för förskolan i kraft och medverkan i programmet är en viktig del av implementeringsprocessen. Syftet med programmet är att utveckla medarbetarnas kunskap, förhållningssätt och arbetsmetoder inom området undervisning i förskolan samt att utveckla det kollegiala lärandet.

Deltagande i programmet har bidragit till att synliggöra och bearbeta begreppet undervisning i förskola. Under vårterminen har grupper inom programmet fått skicka in planering, genomförande och bedömning av ett undervisningstillfälle kopplat till musik och rörelse till Malmö universitet för analys. Nästa undervisningsupplägg, matematik, programmering och naturvetenskap/kemiska processer, har också introducerats under perioden.

Det språkutvecklande arbetet i Östberga förskoleenhet har fortsatt under perioden, med stöd av förvaltningens språkpedagog. Enheten använder sig av Skolverkets program Läslyftet. Det övergripande språknätverket i stadsdelen har pausats då det fanns svårigheter med att föra vidare information från nätverket till respektive verksamhet. Språkpedagogen fortsätter dock att ge stöd till enheterna och under perioden har en utbildning i flerspråkighet i förskolan genomförts. Revideringen av förvaltningens språkprogram har påbörjats under perioden.

En specialpedagog inom förvaltningens stödteam har fått ett uppdrag att se över och ta fram ett basutbud för förskolornas lärmiljöer som ska innefatta ett jämställdhetsperspektiv. Flera enheter har även påbörjat en översyn av lärmiljöerna utifrån läroplanen. Syftet är att öka likvärdighet i förskolornas lärmiljöer och inbjuda till meningsfulla aktiviteter som bidrar till utveckling och lärande.

Stödteam

Förvaltningens centrala special- och språkpedagogiska stödteam, som utökades under 2018, har bland annat genomfört utbildningar i TAKK (Tecken för Alternativ och Kompletterande Kommunikation) och erbjudit skrivarestugor för medarbetare i förskolan om stöddokumentation. I samband med höstens dialogmöten med enheterna framkom att medarbetare sett mycket positivt på stödteamets insatser och arbetssätt.

Under våren utvärderar förvaltningen de insatser kring barn i behov av särskilt stöd som gjorts inom enheterna. Resultat av utvärderingen kommer att kommuniceras med ledningsgruppen för förskola och redovisas i tertiärrapport 2.

Nya vägar och rosa pärmerna

En arbetsgrupp har bildats för att revidera Rosa pärmerna. Rosa pärmerna är en vägledning för medarbetare inom förskolan när det finns oro för att ett barn far illa. Arbetsgruppen ska bland annat se över information kring hedersrelaterat våld och barn som lever i familjer med missbruk.

Tre enheter inom förskolan samarbetar med socialtjänsten genom projektet "Nya vägar" med Ersta vändpunkt kring barn som lever i missbruksfamiljer. Projektet syftar till att ge ökad kunskap till förskolepersonal i att upptäcka signaler, hur barn kan påverkas av att leva med

missbrukande förälder samt när det är lämpligt att göra orosanmälan till socialtjänsten. Under perioden har introduktionsföreläsning samt en caseföreläsning genomförts. I samband med caseföreläsningen fick deltagarna diskutera igenom hela fallet och resonera kring hur de hade gått till väga i det aktuella fallet. Kunskaperna från medverkan i Nya vägar kommer att användas i arbetet med att revidera Rosa Pärmerna.

Våldsförebyggande arbete i förskolan

Enheterna Snösätra, Hagsätra och Rågsved arbetar särskilt med våldsförebyggande arbete. En enhet beskriver att det våldsförebyggande arbetet har spridits till alla arbetslag under våren genom att alla påbörjat arbetet med det våldsförebyggande materialet Stegen och Start. De pedagoger som är ansvariga för att driva arbetet i respektive arbetslag möts regelbundet i nätverksträffar där arbetssättet fördjupas och vidareutvecklas. Genom användningen av Stegen har pedagoger sett att barnen blivit mer medvetna om och uppmärksamma på sina egna och andras känslouttryck. De känner i högre utsträckning igen och sätter ord på egna och andras känslor. Pedagogerna har också blivit mer uppmärksamma på hur de bemöter barnen i till exempel konfliktsituationer. I utvecklingen av det våldspreventiva arbetet har enheten också börjat använda sig av sociogram, som är ett sätt att kartlägga barnens relationer med varandra och med vuxna. Det synliggör kamratrelationer samt pedagogernas relationer och bemötande gentemot barnen. Genom sociogramen kan pedagogerna stärka barnens relationsbyggande samt uppmärksamma om barnen blir bemötta på olika sätt. Sociogramen kommer också att användas i jämställdhetsarbetet. En annan enhet beskriver att de påbörjade sociogramen kommer att användas vid utvärderingen av det våldspreventiva arbetet. Enheterna har även haft användning av lågaffektivt bemötande, som förvaltningens specialpedagoger handleder i, när barn har svårt att hantera känslor och styrs av impulser.

Digitalisering i förskolan

För att ge förskolans medarbetare förutsättningar att kunna erbjuda barnen en verksamhet som ligger i linje med den reviderade läroplanens förtydligade krav kring digitalisering har en del insatser genomförts under perioden. Workshops har genomförts med cirka 50 pedagoger i till exempel imovie. Förskolans ledningsgrupp har deltagit i en workshop i film som kommunikationsverktyg. Ett pilotinförande av ett arbetslags samarbetsyta har slutförts i en enhet, det är en del av utvecklingen av skolplattformen.

Öppna förskolor

För att stärka den pedagogiska miljön och inspirera föräldrar har Öppna förskolan planerat temaveckor, under perioden har en vecka för sinnena genomförts. Veckan uppskattades av medarbetare och besökare och har lett till ett tydligare arbete med mer tillgängligt material. Besökare uppger att de och barnen upptäckt material för barn och vuxna, pussel, luktburkar, färger mm, aktiviteter, sånger, lekar, och utforskat miljön med sinnesupplevelser i lokalen. Det populära arbetssättet har fortsatt hos vissa öppna förskolor. En uppföljningsenkät för besökarna besvarades av 13 mammor och 18 pappor. Samtliga svarade att de hade uppmärksamma temat och 75 procent svarade att de blivit inspirerade.

Jämställdhet

Förskola

I syfte att öka enheternas möjlighet att inkludera ett jämställdhetsperspektiv i det systematiska kvalitetsarbetet genomförde avdelning förskola under perioden en workshop för samtliga

förskolechefer och biträdande förskolechefer. Workshopen berörde verksamheternas planering, dokumentation och reflektion av underlag för uppföljning utifrån förskolans jämställdhetsuppdrag. En del enheter hade, innan workshopen, påbörjat detta arbete. En enhet har under perioden lyft in specifika frågor rörande jämställdhet i enhetens systematiska kvalitetsarbete. Enheten har kunnat se att det synliggjort jämställdhetsperspektivet samt lett till fördjupade diskussioner i arbetslagen och ställningstaganden för hela enheten.

Förvaltningens pågående översyn av förskolornas lärmiljöer inbegriper även ett jämställdhetsperspektiv. Enligt den reviderade läroplanen för förskolan ska miljön i förskolan inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.

En enhet har under perioden arbetat vidare med en jämställdhetsanalys som genomfördes under 2018. Observationer visade då att pojkar i högre utsträckning valde rörliga lekar och analysen visade att det hade ett samband med pedagogernas erbjudande av aktiviteter till flickor och pojkar. Under perioden har pedagogerna arbetat med att erbjuda rörliga aktiviteter till alla. Att lägga grunden till och få en vana att röra på sig är viktigt för flickors och pojkars hälsa. Jämställd hälsa är ett av de nationella jämställdhetsmålen.

Samma enhet har under perioden genomfört nya observationer för att kunna analysera dem ur ett jämställdhetsperspektiv. Samtliga avdelningar inom enheten har filmat påklädnngen i hallen. Utifrån filmerna ska pedagogerna observera flickor och pojkars inflytande och maktförhållande samt pedagogernas sätt att bemöta flickor och pojkar.

En annan enhet har arbetat vidare med en jämställdhetsanalys som genomfördes genom de analysverkstäder som stadsdelen erbjuder. Enheten analyserade genomförda intervjuer med flickor och pojkar i verksamheten. Intervjuerna handlade om inflytande och kamratrelationer. Vid genomgång av intervjuerna fann pedagogerna att flickor ville leka mer med pojkar medan pojkar inte uttryckte att de ville leka mer med flickor. I analysen tittade enheten på tidigare genomförda observationer som visat att pojkar tilläts leka mera fritt genom att de fick gå längre ifrån pedagogerna vid utevistelse samt tilläts leka längre nära inpå måltider, medan flickorna satt och väntade. Under februari har alla förskolor i enheten gått igenom denna analys och åtgärder har påbörjats. Pedagogerna är mer närvarande i leken och enhetens reflektionsprotokoll har utvecklats och innehåller nu ett jämställdhetsperspektiv för att upptäcka genusfallor. Under perioden har enheten också börjat använda sociogram. Det innebär att pedagogerna kartlägger barnens relationer med varandra och med vuxna.

Öppna förskolor

Andelen pappor som besöker öppna förskolan har nästan fördubblats i Östberga, från 20 procent första tertialen 2018 till 38 procent hittills i år. Även det totala antalet besökare har nästa fördubblats jämför med samma period förra året. Dessa ökningar beror sannolikt på Öppna förskolans flytt till Kulturhuset. Fler hittar till öppna förskolan när det ligger samlat med bibliotek, samlingslokaler och andra verksamheter som drar besökare. I Rågsved har andelen pappor ökat från 15 till 34 procent. En orsak kan vara satsningen på pappaöppet under hösten 2018, ett fåtal men ökande antal pappor kom dit. Andra orsaker kan vara att öppna förskola har riktad verksamhet på fredagar och att föräldrar då börjat hitta till Rågsved öppna förskola, varav flertalet var pappor som sedan fortsatt komma även andra dagar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35,6 %	2 %	40 %	38,3 %	38,5 %	41 %	41 %	Tertial 1 2019
Analys								
Arbetsmarknadsläget och bristen på utbildade förskollärare är en av anledningarna till att målet om 41% förskollärare inte uppnås. Förvaltningen arbetar långsiktigt med att öka andelen samt behålla befintliga förskollärare och arbetar utifrån förvaltningens handlingsplan för att öka andelen förskollärare.								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan				84 %		90 %	90 %	2019
  Antal barn per grupp	16,3 barn/avd.			15,4 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 1 2019
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st			4,7 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 1 2019
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,3		3,8	3,8	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepade och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantörs förskolor och öppna förskolor främjar alla flickor och pojkars utveckling och lärande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede-Årsta-Vantörs förskolor och öppna förskolor främjar alla flickor och pojkars utveckling och lärande har fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel kvinnor och män				91		90		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
som besöker öppna förskolan som känner att de har inflytande i verksamheten								
 ♀ Andel kvinnor och män som besöker öppna förskolan som tycker att alla barn, oavsett kön, ges lika möjligheter till lärande och utveckling				95		90		2019
 Andel vårdnadshavare som svarar på brukarundersökningen för förskola						70 %		2019
 Förskolornas resultat på område "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" i kvalitetsindikatorn (WKI)				3,2		3,8		2019
 Förskolornas resultat på område "Pedagogisk miljö och material" i kvalitetsindikatorn (WKI)				3,3		3,8		2019
 Förskolornas resultat på området "Barns matematiska utveckling"						3,8		2019
 Förskolornas resultat på området "Naturvetenskap och teknik"						3,8		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelning förskola medverkar i forskning- och utvecklingsprogrammet Flerstämmig undervisning i förskolan (FundIF)	2019-01-01	2019-12-31	
 Avdelning förskola ska genomföra informations- och kompetensutbildningssatsningar för medarbetare om måltidspedagogik	2019-01-09	2019-12-31	
 Avdelning förskola ska revidera förvaltningens språkprogram utifrån läroplan för förskola (LPFÖ18).	2019-01-01	2019-12-31	
 Avdelning förskola ska se över VFU-processerna för att öka handledares möjlighet att ta emot fler studenter.	2019-01-01	2019-12-31	
 Avdelning förskola ska utreda hur rekryteringsprocesser inom förskola kan utvecklas.	2019-01-01	2019-12-31	
 Avdelning förskola ska utveckla förskolornas arbete med brukarundersökningen.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen kommer utreda möjligheter till samverkan mellan äldreomsorgens kostverksamhet/dietist och förskolans kostverksamhet.	2019-01-09	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en inventering av tillgängligheten i förvaltningens befintliga förskolor och öppna förskolor. I de fall som brister rörande tillgänglighet identifieras ska förvaltningen utarbeta en åtgärdsplan (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Rosa pärmen ska revideras	2019-01-01	2019-12-31	
 Workshops på temat "Hur skapar vi en likvärdig förskola" för förskolepersonal i Rågsved och Hagsätra.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Samverkan för barn och unga

Under januari till mars har det inkommit 602 anmälningar om oro för barn, vilket är en ökning med 100 ärenden från samma period föregående år. Det är flickor som står för ökningen. I år har det inkommit 302 anmälningar rörande flickor vilken kan jämföras med 210 samma period 2018. Flickor står nu för 50% av anmälningarna vilket är anmärkningsvärt då det varit 40 % tidigare år. Polis, beroendevård och psykiatri är de uppgiftslämnare som gjort betydligt fler anmälningar rörande flickor i år. Flickor har länge haft hög psykisk ohälsa men den ökar mer nu. Dessutom börjar flickor efterlikna pojkars beteende avseende kriminalitet och missbruk. De flesta anmälningar inkommer från skolan. Rågsved och Hagsätra är de stadsdelsområden som flest anmälningar inkommer från.

Andelen förhandsbedömningar som genomförs inom 14 dagar har förbättrats de senaste månaderna trots att antalet anmälningar har ökat. De senaste månaderna hanteras 67% av anmälningarna inom 14 dagar, vilket är en bit ifrån årsmålet på 80%. Ett kvalitetsarbete har påbörjats inom enheten där biträdande enhetschefer kommer ha större kontroll och vägledning för att förbättra detta mål. Det förbättrade resultatet gynnar brukarna då de inte behöver vänta på att få besked om det blir utredning eller inte samt att barn i behov av stöd och insatser får sina behov tillgodosedda snabbare.

Under årets första månader har utredningsenheten haft en ökning av mycket allvarlig social problematik hos både barn och föräldrar som har krävt tvångslagstiftning LVU. Det har bland annat handlat om allvarlig beroendeproblematik hos nyblivna mödrar, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt grova brott begångna av ungdomar. Antal ärenden som utredningsenheten har hanterat under tertial 1 har ökat markant. Under årets första månader har 811 ärenden hanterats, 380 flickor och 431 pojkar, jämfört med 688 ärenden samma period 2018. Trots att ärendemängden har ökat och att enheten haft fler tvångsomhändertaganden har statistiken över andel utredningar som avslutas inom 4 månader förbättrats och är nu uppe i 88%, vilket är ett mycket gott resultat. Under första kvartalet 2018 var det 76% av utredningarna som avslutades inom 4 månader.

Familjevårdens målgrupp utgörs av barn och ungdomar mellan 0-21 år som är placerade i familjehem. I dagsläget är 73 barn/ungdomar placerade i familjehem. 31 flickor och 42 pojkar. Det pågår för närvarande rekrytering av familjehem till 13 barn och 6 barn har i år placerats i familjehem. Det innebär en ökning av familjehemsplaceringar jämfört med 2018 då

det rekryterades familjehem till 11 barn under hela året.

I budget för 2019 framkom ett uppdrag att socialtjänsten ska hålla allvarssamtal med ungdomar som för första gången begår ett brott och dessa samtal ska hållas inom 48 timmar efter att brottet har begåtts. Socialtjänsten har ett bra samarbete med polisen. Socialtjänsten erbjuder samtal till ungdomar inom 48 timmar när det gäller brott men det framgår inte av polisanmälan om det var första gången ungdomen är misstänkt för ett brott, vilket medför att alla ungdomar som är misstänkta för brott kallas till samtal. Dessa samtal med ungdomarna håller socialtjänsten för närvarande själva men det pågår ett arbete i att få med polisen på dessa möten.

Uppsökande arbete för barn och unga

Fältassistenter har under perioden förfinat sina rutiner kring orosanmälningar, ett metodtillfälle med fokus på vad, när och hur de ska göra när oro uppstår har genomförts. Syftet är att skapa en samstämmighet samt öka kunskap om anmälningsskyldigheten och agerandet i kontakten med ungdomar och föräldrar i svåra situationer. Detta har resulterat i att det under perioden har gjorts tre anmälningar till mottagningsgruppen. Under 2018 gjordes fem anmälningar under hela året. Sju länkningar till myndighetsdelen av socialtjänsten har gjorts utöver anmälningar, samt en länkning till socialjouren. Samarbetet med myndighetssidan har stärkts genom samverkansmöten.

Fältassistenter har gjort 150 skolbesök på de 8 grundskolor i stadsdelsområdet som de besöker varje vecka. Förutom att vistas i skolan och möta eleverna på raster, för att så många elever som möjligt ska veta vad en fältassistent gör och kunna vända sig till fältassistenter om eleverna skulle behöva, är en metod att gå in i klasser och presentera verksamheten. Detta har fältassistenter gjort på Årstaskolan i årskurs 9 och Sjöängsskolan i årskurs 8 och 9, sammanlagt 9 klasser. Inför marknadsföringen på skolorna har fältgruppen också tagit fram affischer som sätts upp på skolorna med information, kontaktuppgifter och foto på gruppens fältassistenter för att på så sätt synas ännu mer. Aktiviteten på sociala medier har ökat då fältassistenter bland annat har gjort personliga presentationer på sitt Instagramkonto och därmed har fått fler följare som tar del av information som ges på sidan. Facebook-sidan uppdateras mer kontinuerligt vilket har resulterat i att vårdnadshavare har hört av sig via den för att få kontakt.

Antalet föräldrakontakter har ökat under årets första del har 26 kontakter tagits med vårdnadshavare för att delge oro och/eller ge stöd kring deras tonårsbarn, av totalt 162 individkontakter.

Samverkan skola och socialtjänst

Skolsociala stödteam (SST) drivs i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och socialtjänsten för att arbeta gemensamt med elever med hög skolfrånvaro och som riskerar att inte nå målen i skolan. Båda parter är mycket nöjda med samverkansformen. SST är en del av BUS-samverkan (Barn i Behov av särskilt stöd), vilket är samverkan mellan skola, socialtjänst, barnomsorg, habilitering, BUP, BUMM. För närvarande är 14 barn, 5 flickor och 9 pojkar, aktuella i SST fördelat på 8 olika skolor. Arbetsmetoden togs fram under 2018 och har nu börjat införas på ett bra sätt. Socialtjänsten har haft en mycket positiv samverkan med utbildningsförvaltningen med att skapa gemensamma strukturer för arbetet. Denna samverkan och att arbeta tillsammans är en förutsättning för att kunna hjälpa barn och deras familjer på bästa sätt.

Barnrätt

I forskning har det framkommit att barnets röst försvagas ju längre barnet kommer inom socialtjänstens organisation, det vill säga barnets röst hörs mer i förhandsbedömning och utredning än när det kommer till insatser. Forskningen visar även att det ofta inte finns en röd tråd mellan det som framkom i förhandsbedömningen och det som sedan blir uppdraget till öppenvården. Mot bakgrund av denna forskning gjordes en granskning inom Individ och familjeomsorgen barn och unga för att se hur det förhöll sig. 30 ärenden valdes slumpvis ut och det var en jämn könsfördelning. Resultatet visade att 12 av 30 barn har kommit till tals och formulerat sin situation i förhandsbedömningen och 15 av barnen ska vara delaktiga i insatsen. Det var 8 barn som var yngre än 4 år och därmed svåra att involvera i förhandsbedömning och i att vara delaktiga i insatsen. I 23 ärenden var det en tydlig röd tråd mellan det som framkom i förhandsbedömningen och det som sedan blev uppdraget till öppenvården, i 6 fall var det delvis en röd tråd, vilket bedöms som ett mycket gott resultat.

Barnrättssamordnaren färdigställde under perioden Implementeringsplan för ett barnrättsperspektiv inom socialtjänsten. Inför att barnkonventionen blir svensk lag 2020-01-01 har implementeringen av ett barnrättsperspektiv påbörjats inom förvaltningen. Målet med implementeringen är att barnrättsperspektivet ska genomsyra alla verksamheter inom socialtjänsten.

De flesta enheter inom socialtjänsten hade i januari 2019 utsett ett eller flera barnrättsombud. Dessa är tänkta att fungera som barnrättssamordnarens "förlängda arm" ut i verksamheterna. Barnrättsombuden bjöds i till en uppstartsträff i barnrättsarbetet, där stadens barnombudsman inspirerade och höll i en workshop. Ombuden fick i uppdrag att göra en genomlysning av sina verksamheter utifrån grundprinciperna i barnkonventionen. Genomlysningarna redovisades vid respektive avdelnings barnrättsnätverksmöte under februari månad.

För att säkra barnperspektivet i handläggningsprocessen har utvecklingsområden identifierats under tertialen vilket bland annat innebär att vikten av kontinuitet i utförandet när det finns barn i familjen ska förtydligas i beställningen.

Missbruksvård

Missbruksvården har under perioden till viss del omorganiserats. Verksamheten har också arbetat med förberedelser inför att förvaltningen övertar värdskapet för Öppenvård Sydost (ÖS) från 1 maj. Bland annat har en biträdande enhetschef rekryterats. Antalet ärenden inom missbruksvården har minskat något jämfört med slutet av förra året. Andelen kvinnor har ökat något och är för närvarande 29 %, jämfört med 25 % föregående år. Antalet anmälningar enligt lag om missbrukare i vissa fall (LVM) har fortsatt att öka och under årets första 3 månader inkom 33 anmälningar. Av dessa har 2 lett till ansökan om vård hos förvaltningsrätten. Förvaltningen ser ett behov av att förstärka stödet till personer som flyttar från stödboende till tränings- och försökslägenhet i förvaltningens regi. Förvaltningen avser att ingå Idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Convictus Bryggan och som ett led i detta behöver förvaltningen förstärka närvaron från förvaltningen på Bryggan Vantör. För att möjliggöra detta kan det bli aktuellt att omfördela resurser och ha öppet på träfflokalen Valvet två dagar per vecka i stället för fem dagar per vecka.

Vräkningsförebyggande arbete

Under perioden har det inkommit 17 underrättelser om avhysning där förvaltningen bedömer att det hade varit möjligt att avvärja vräkningen. Vräkning kunde förhindras i enbart 2

ärenden. Vräkningarna har gällt störning, vanvård av lägenhet och hyresskulder.

Arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Relationsvåldscentrum sydost, RVCS, erbjuder stöd och behandling i form av individuella samtal till våldsutsatta och till våldsutövare. RVCS erbjuder också gruppverksamhet till våldsutsatta respektive våldsutövare. Under perioden har RVCS haft behandling för 109 våldsutsatta kvinnor, 4 våldsutsatta män och 15 våldsutövande män, 3 våldsutövande kvinnor. RVCS arbetar aktivt för att nå ut till fler våldsutövare då antalet våldsutövare i behandling har minskat senaste året. Behandlarna gör besök på stadsdelsförvaltningarna inom regionen för att informera om verksamheten och rutiner för remittering. Med anledning av att relationsvårdsteam nu finns i alla Stockholm stads stadsdelar utarbetas gemensamma riktlinjer för målgruppen.

Under perioden har förvaltningen fattat 18 beslut om placering i skyddat boende. Besluten omfattade 13 unika personer, samtliga kvinnor, och 15 medföljande barn. Ytterligare 3 kvinnor, med 6 medföljande barn placerades i förvaltningens egna jourlägenheter. Fem personer gick under perioden vidare till ett självständigt boende. Under perioden har relationsvårdsteamet (RVT) påbörjar åtgärder bland annat gällande att alla som tar kontakt eller ansöker om akut skyddsbehov får en förhandsbedömning samma dag. RVT har under perioden infört ett arbetssätt med att fråga den våldsutsatta om hon eller han önskar att handläggaren tar kontakt med våldsutövaren. RVT har också upprättat en samverkansrutin med RVTS gällande remissförfarande av våldsutövare.

Biståndshandläggare inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har under perioden utvecklat bemötandet när det förekommer våld i nära relationer genom att arbeta med olika "case". Syftet är handläggaren ska ge den enskilde ett bättre stöd i de svåra situationer som uppstår. Under årets första tertial har beställarenheten för stöd till personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri fått kännedom om ett fåtal personer, som utsatts för våld i nära relationer. Brukare får då information om det stöd som kan erbjudas. Arbetet med att ta fram en rutin för hur handläggarna ska hantera våld i nära relationer påbörjades under en metoddag i april och redovisas i tertialrapport 2.

Kompetenssatsningen gällande att medarbetare ska ställa frågor till alla brukare om våld har fortsatt. Medarbetare som inte gått webbutbildningen "mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer" har även gått den. Verksamheten med våld i nära relationer har under perioden omorganiserats. I samband med det har biträdande enhetschefstjänsten permanentats.

Medborgarkontoret har under perioden haft 18 ärenden som direkt rört våld i nära relation. Kvinnorna som det handlar om har inte kunskap om vart de kan vända sig för att få hjälp och de behöver mycket stöd till kontakter med socialtjänst, jurist och i boendefrågor. Flera av dessa kvinnor är även utsatta för ekonomiskt våld. För att ge kvinnorna hjälp sker intern samverkan kontinuerligt mellan relationsvårdsteam, försörjningsstöd, budget och skuldrådgivning.

På föräldramottagningen pågår metoddiskussioner om hur våld kan upptäckas på bättre sätt i stödkontakterna. En checklista för nybesök har tagits fram där frågan om våld finns med, för att säkra att frågan kommer upp och för att rådgivarna ska kunna förmedla att det är tryggt att ta upp frågan i verksamheten och att den kommer att tas om hand. Rådgivarna har samverkan med Mottagningsgruppen barn och unga, samt med Relationsvårdsteamet och Relationsvåldscentrum, för att vara uppdaterade om verksamheten och kunna hänvisa rätt på

ett bra sätt. Mottagningen når fler och fler familjer och andelen pappor ser ut att öka.

Hembesöksprogrammet har resulterat i 35 besök hos nyblivna föräldrar under perioden jan – mars. I drygt hälften av hembesöken (20 st.) har papporna varit med på samtalet. Mammorna har varit med i alla hembesök och samtal. Vid hembesöken uppmärksammas olika ämnen för att förebygga våld i familjen (t.ex. skakvåld och riskfaktorer som stress och sömnbrist). Socialt stöd till nyanlända under etableringsperioden ges genom föräldraprogrammet Föräldraskap i Sverige (FöS). Här tas barnkonventionen, anti-aga lag, hedersrelaterat våld och förtryck och könsstämpning upp under föräldraträffarna. För närvarande har stadsdelen två pågående FöS-grupper.

Jämställdhet

Utredningsenheten och Öppenvårdsenheten inom Individ och familjeomsorgen barn och unga gjorde under slutet av 2018 en undersökning kring bemötande tillsammans med ett utomstående konsultföretag. Resultatet från de observationer som gjordes visade att behandlare hade ett professionellt och gott bemötande till de mammor och pappor, flickor och pojkar som har insatser genom verksamheten. Ett utvecklingsområde som beskrevs i rapporten är att det fanns få pappor i jämförelse med mammor på de besök som observerades. Familjecentrumets medarbetare och chefer kommer under året arbeta vidare med frågan.

Genom insamlande av statistik och frågor ska enheten undersöka hur många vårdnadshavare, mammor respektive pappor, som finns i barnens familjer och hur många av mammorna och papporna som kommer till behandling och hur många som aktivt tackat ja eller nej till behandlingsinsats. Detta för att få kunskap om det finns mer föräldraresurser runt barnet som i nuläget inte uppmärksammas eller om det görs en generell diskriminering när enheten tar emot fler mammor än pappor i verksamheten. Även utredningsenheten kommer arbeta vidare med det som framkom i rapporten, vilket främst var att bygga vidare på det som redan fungerar bra samt att diskutera om det finns sätt att lyckas få fler pappor till möten med socialsekreterare.

Fältgruppen har som mål att nå ut till stadsdelens unga som behöver stöd och hjälp och samtidigt utjämna könsskillnaderna bland de unga som de har kontakt med. Under årets första del har andelen flickor som fältgruppen haft kontakt med ökat och ligger nu på 40 procent.

Biståndshandläggningen inom stöd till personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri utvecklas mot ett mer jämställt bemötande mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Den checklista som tagits fram för ärendedragningar, och därmed ligger till grund för beslut om insatser, har omarbetats för att bli mer ändamålsenlig. För att hålla frågeställningarna levande i arbetsgruppen genomförs kontinuerliga normbelysande övningar på arbetsplatsträffar.

Sökta medel

Förvaltningens har beviljats lokala utvecklingsmedel om 450.000 kr för att implementera metoden för brukare med samlarsyndrom inom Enheten för socialpsykiatri. Enheten tar fortlöpande emot nya brukare inom målgruppen och samlarteamet har föreläst på OCD-förbundet i Stockholm, vilket lett till att andra intresseorganisationer gjort förfrågan om föreläsningar. Daglig verksamhet LSS och enheten för socialpsykiatri har beviljats 25.000 kr för att möjliggöra studiebesök i Östersund i syfte att ge verksamheterna inspiration och idéer kring metoder för samarbete mellan verksamheterna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	82,8 %	82,3 %	83,5 %	83,6 %	85 %	85 %	84 %	Tertial 1 2019
Analys Det är relativt jämn fördelning av andel flickor och pojkar som inte återaktualiseras efter 12 månader. Barn 13-19 år som inte återaktualiseras är 84,2 % medan barn 0-12 år återaktualiseras i något högre utsträckning då 81,8% inte återkommer inom 12 månader. Dessa siffror är logiska utifrån att oron är högre om barnet är yngre.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				91 %		85 %	Öka	2019
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				90 %		91 %	Öka	2019
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				35,76		25 %	25 %	2019
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	39,2 %	37,3 %	43,2 %	40,4 %	45 %	45 %	42 %	Tertial 1 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	11,76 %				65 %	100 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys Av de 17 underrättelser om avhysning som inkommit, och som enligt förvaltningens bedömning hade varit möjliga att avvärja, har förvaltningen lyckats avvärja 2 stycken.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				93 %		93 %	90 %	2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				75 %		78 %	78%	2019
  Andel personer med				78 %		80 %	80 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes								
■ ♀ Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				81 %			-	2019
Analys Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte heller möjligt att göra någon prognos. Detta gäller även övriga indikatorer nedan som mäts via Stockholmsenkäten.								
■ ♀ Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				65 %			-	2019
■ ♀ Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				89 %			-	2019
■ ♀ Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				88 %			-	2019
■ ♀ Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
■ ♀ Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
■ ♀ Antal vräkningar som berör barn	1	0	1		1	0	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys Den vräkning som genomfördes gällde en familj som bodde i andra hand och som genom stöd från hyresrådgivaren kunde få en egen bostad genom bostadsförmedlingen i och med att de stod i bostadskö.								
■ ♀ Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				97 %		92 %	92 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
■ Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
■ Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.			
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstämpning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör får flickor och pojkar, kvinnor och män som är i behov av stöd, insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att säkerställa att i Enskede-Årsta-Vantör får flickor och pojkar, kvinnor och män som är i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet har under första tertialen fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel flickor och pojkar som besökt Ungdomsmottagningen som upplever att de fått ett bra eller mycket bra stöd						97 %		2019
 ♀ Andel flickor/kvinnor, pojkar/män som fullföljer SIG enligt planering						10 %		2019
Analys								
Under årets första månader har en pojke avslutat SIG enligt planering. En kvinna och en man har avslutats enligt planering.								
 ♀ Flickor och pojkar upplever delaktighet och inflytande i mötet med socialsekreterare och behandlare						90 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning ska brukare som söker insatser hos beställarenheten få kontinuerlig och tydlig information om utökade möjligheter att ansöka om ledsagarservice för fritidsaktiviteter och semesterresor (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska säkerställa att samhällsinformation finns tillgängligt för alla oavsett funktionsnivå (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheten att införa en sammanfattning av tjänsteutlåtanden till nämnden på lättläst svenska.	2019-01-01	2019-12-31	
 Gruppbestäderna inom LSS ska fortsätta med det hälsofrämjande arbetet, samt ge möjlighet för brukare att stärka deltagandet i samhällets gemenskap genom att erbjuda träning/ fritidsaktiviteter minst två gånger per vecka (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Kompetensutveckling om tillgänglighet och delaktighet för IoF barn och unga samt IoF vuxen (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Med syftet att nå fler medborgare kommer Förvaltningen under året att utreda hur konsumentvägledning kan bedrivas även på Medborgarkontoret.	2019-01-17	2019-12-31	
 Verksamheterna inom funktionsnedsättning kommer att erbjuda utbildning för brukare i syfte att öka tillgängligheten till välfärdsteknik, öka den digitala kunskapen samt bidra till delaktighet i samhället för brukarna (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
 Vidareutveckla dialogen med brukare kring utvecklingsfrågor inom Individ och familjeomsorgen vuxna	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Hälsobefrämjande arbete

Förebyggande verksamheten har anordnat en uppskattad hälsovecka för att inspirera äldre till god hälsa, trygghet och bidra till säker tillvaro i ordinärt boende. Under veckan erbjöds föreläsningar om trygghet, kost, hälsa och våld i nära relation av bland andra förvaltningens dietist, äldreombudsmannen och försvarsutbildarna på MSB (Myndighet för samhällsskydd och beredskap). Under hälsoveckan har hälsosmörgåsar, shots, frukt och nötter erbjudits och kostenheten levererade en uppskattad lunch till självkostnadspris.

I snitt kommer cirka 647 kvinnor och 118 män till de öppna mötesplatserna per vecka, medan antalet besökare under hälsoveckan uppgick till 1013 kvinnor och 158 män. Hälsoveckan har varit mycket uppskattad och deltagare som tidigare inte besökt verksamheten har kommit till andra aktiviteter inom verksamheten för social samvaro. Förvaltningen har utökat möjligheten för äldre att besöka mötesplatser genom att träffpunkt Knuten håller öppet även under storhelger.

Som ett led i att sprida kompetens kring vikten av aptitliga och näringsriktiga mellanmål har Verklighetslabbet på Stureby vård- och omsorgsboende i samarbete med förvaltningens dietist startat ett projekt i mars. Representer från förvaltningens vård- och omsorgsboenden kommer tillsammans med några brukare att prova och utvärdera en 4-veckorsmeny med högt proteininnehåll för att därefter implementera Mellanmålslyftet på alla vård- och omsorgsboenden.

Kostenheten har inlett ett samarbete med Förebyggande verksamheten för att öka möjligheten för personer i stadsdelsområdet att äta i sällskap med andra och bidra med att sprida goda matvanor. Kostenheten levererar en välsmakande lunch till Dalstugan en gång per vecka, då i snitt 25-35 personer hittills deltagit.

Avdelning äldreomsorg har ansökt om 0,4 mnkr kr via Matlyftet 2019, som är en central

satsning på trevligare måltidsupplevelse inom äldreomsorgen. Förebyggande verksamheten kommer att satsa på att utöka och utveckla befintliga aktiviteter för att lyfta måltidsupplevelsen och utöka utbudet för äldre.

Förvaltningens två aktivitetscenter har beviljats 2,7 mnkr för att anordna aktiviteter och främja social gemenskap, motverka otrygghet samt bidra till fysisk aktivitet för de boende i seniorboenden och äldre i närområdet.

Behovet av att arrangera särskilda träffar för yngre personer med demenssjukdom har undersökts. Sett till antalet invånare i stadsdelsområdet uppskattas cirka 3–4 personer under 65 år få en demensdiagnos årligen. Mot bakgrund av det låga antalet är det inte relevant att arrangera särskilda träffar på de öppna mötesplatser. För de personer som berörs erbjuds andra möjligheter.

Jämställdhet

Förra årets jämställdhetsanalys inom förebyggande verksamheten visade att männen inte i lika stor utsträckning som kvinnor deltar i sommaraktiviteterna. För att ta reda på vad som skulle locka männen att delta har förebyggande verksamheten under perioden bjudit in till två fokusgrupper med äldre män varje vecka. Verksamheten planerar utifrån önskemål att arrangera särskilda teman under några av bussresorna till Gålö. En busstur kommer att anordnas enbart för män.

Samverkan kring äldre med komplexa behov

För att säkerställa att äldre får insatser utifrån individuella behov har en intern samverkan med socialpsykiatri och insatsen boendestöd inletts. Syftet är att förbättra stödet till äldre personer med psykisk ohälsa där varken hemtjänst eller boendestöd är fungerande insatser i nuvarande form. Projekt tryggt mottagande som startade upp hösten 2018 har fortsatt med verksamhet under årets första tertiäl. Projektet har visat positiva resultat med ökad självkänsla och känsla av trygghet för den enskilde som fått stöd via projektet. Inför 2019 har projektet beviljats 2,4 mnkr.

Våld i nära relationer

En särskild arbetsgrupp inom beställarenheten har under tertiälerna påbörjat arbetet med att ta fram en lokal rutin för våld i nära relationer. Under året har hittills fem ärenden uppmärksammas där våld i nära relation förekommer. Efter samtycke har biståndshandläggaren i två fall gjort hembesök och sedan tagit kontakt med relationsvårdsteamet RVT.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				66 %		70 %	70 %	2019
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				54 %		57 %	57 %	2019
  Andel omsorgstagare som				83 %		85 %	85 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				75 %		76 %	76 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten				81 %		82 %	81 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				90 %		90 %	87 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet				98 %		94 %	92 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				85 %		85 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				80 %		81 %	81 %	2019
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				12,3		10	10	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilda äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör erbjuds äldre kvinnor och män insatser som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att säkerställa att i Enskede-Årsta-Vantör erbjuds äldre kvinnor och män insatser som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande har under första tertialen fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Biståndshandläggare och all omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen ska genomgå webbaserad utbildning för att utveckla bemötandet av äldre hbtq-personer	2019-01-01	2019-12-31	
 För att tillgängliggöra information om valmöjligheter inom äldreomsorgen ska biståndshandläggare ha tillgång till surfplattor för att använda stadens hemsida och funktionen "jämför service" i mötet med äldre och anhöriga (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla innehållet i den uppsökande verksamheten för personer 80 år och äldre i samarbete med stadsdelsnämndens pensionärsråd	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens anhörigkonsulent kommer att undersöka behovet av att arrangera särskilda träffar på de öppna mötesplatserna för yngre personer med demenssjukdom.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Behovet av att arrangera särskilda träffar för yngre personer med demenssjukdom har undersökts. Sett till antalet invånare i stadsdelsområdet uppskattas cirka 3–4 personer under 65 år få en demensdiagnos årligen. Mot bakgrund av det låga antalet är det inte relevant att arrangera särskilda träffar på de öppna mötesplatser. För de personer som berörs erbjuds andra möjligheter.			

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Förvaltningens bedömning är att inriktningsmålet uppfylls helt, att fyra av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt och ett uppfylls delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Förvaltningens näringslivsfrämjande arbete har under perioden fortlöpt enligt fastställd struktur för möten med företagare inom stadsdelsområdet. Under perioden har ett möte med företagare i området Enskede hållits. Företagarna fick en presentation av Verklighetslabbet i Stureby som är en samverkan mellan förvaltningen, Karolinska institutet, privata innovatörer och Vinnova.

Utöver detta har förvaltningen träffat en representant från Invest Stockholm, och med deras stöd kommer förvaltningen att utreda hur det näringslivsfrämjande arbetet kan utvecklas framöver. Möte har genomförts med representanter från nämnd, förvaltning och Invest Stockholm för att diskutera hur behov från det lokala näringslivet kan mötas upp.

Förvaltningen har även deltagit i Invest Stockholms nätverk för näringslivsfrågor med två representanter. Invest Stockholm håller på att bygga upp ett stöd för hur de lokala näringslivsfrågorna kan hanteras.

Pilotprojektet Årsta partihallar har fortsatt och förvaltningen har deltagit på två workshoppar under april månad, som i första tillfället handlade om avfallsfrågor och vid andra tillfället om trygghet i partihandelsområdet.

Framtagande av handlingsplan för arbete med det lokala näringslivet har påbörjats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						45 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Business Region AB ska i samverkan med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd fortsätta driva pilotprojektet i Årsta partihallar och utarbeta en samordningsmodell för stadens arbete med företagsområden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör har ett bra företagsklimat och fler företag väljer att etablera sig i stadsdelsområdet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att säkerställa att Enskede-Årsta-Vantör har ett bra företagsklimat och fler företag väljer att etablera sig i stadsdelsområdet har under första tertialen fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda hur nybyggnadsområden kan göras mer attraktiva för företagare	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheterna att samverka med kringliggande stadsdelsområden för att öka stadsdelsområdets attraktivitet för näringslivet.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Förvaltningen har under perioden inom ramarna för olika projekt bevakat att den pågående stadsutvecklingen bidrar till en ökad variation av bostäder och lokaler, som är tillgängliga för människor med olika förutsättningar och behov. Större stadsutvecklingsprojekt som pågår är Årstafältet, Årstastråket, fokusområde Hagsätra-Rågsved, Östberga och Slakhusområdet.

Arbetet med lekvärdesfaktorer har fortlöpt under perioden. Referensgruppsmöten med pedagoger, enhetschefer från avdelningen för förskola samt representanter från Exploateringskontoret, SISAB och de kommunala fastighetsföretagen har bidragit med mycket kunskap och erfarenheter som har drivit projektet framåt.

Under perioden inleddes ett samarbete med en grupp studenter från KTH:s utbildning Open lab, där de har använt lekvärdesfaktorer som deras fall som de under vårterminen kommer att arbeta med, för att slutligen presentera en konceptlösning. Detta är ett spännande och lärorikt inslag, som kan bidra med nya infallsvinklar i utvecklingsarbetet av verktyget.

Under perioden har förvaltningen sett över befintliga prognosverktyg för förskoleutveckling och påbörjat arbetet med att utveckla ett nytt, som på ett tydligare sätt än innan utgår från Swecos befolkningsprognos.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						6	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör finns en variation av bostäder och lokaler utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att det i Enskede Årsta Vantör finns en variation av bostäder och lokaler utifrån människors och verksamheters skiftande behov har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen kommer under året att utreda hur tillgängligheten i de offentliga lokaler som tar emot besökare kan förbättras (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska installera hörslingor i förvaltningshusets reception (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda hur informationsskyltar i förvaltningens offentliga lokaler kan användas för att underlätta för människor med ledar- och assistanshundar (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda vilka befintliga företagsområden som bör prioriteras i arbetet med att göra stadsdelsområdet mer attraktivt för näringslivet	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla företagarrådet ytterligare för att matcha det lokala näringslivets behov.	2019-01-01	2019-12-31	
 Inom ramen för fokus Hagsätra-Rågsved utreda lokala behov för att skapa trygghet.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt.

I arbetet med att öka tillgängligheten på stadens gång- och cykelvägar har det under perioden inte varit möjligt att genomföra större asfalteringsåtgärder, eftersom det inom staden inte har varit tillåtet att påbörja permanenta asfalteringsarbeten innan den 27/3. Förvaltningen bedömer att arbetet med den framtagna planen kommer att kunna påbörjas under våren och fortlöpa under året.

Information rörande förvaltningens elcyklar har spridits till medarbetare för att uppmuntra dem att använda dessa. Förvaltningen utreder även möjligheterna att bygga ett cykelrum för säker förvaring av medarbetarnas cyklar i anslutning till förvaltningshuset.

Elcyklarna används mycket inom hemtjänsten och eftersom efterfrågan är stor söks klimatinvesteringsmedel för inköp av fler elcyklar till denna verksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon					90 %	90 %	86 %	Halvår 1 2019

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantörs har effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede Årsta Vantörs har effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elbilar				17,5 %		15 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska under verksamhetsåret kontinuerligt informera om klimat- och miljöhandlingsplanen och göra årliga uppföljningar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska under året tillämpa den redan framtagna plan för asfaltering av gångvägar, där dagens underlag inte tillmötesgår tillgänglighetskrav (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
 Löpande översyn görs för de bilar vars avtal löper ut för att se om de kan ersättas med elbilar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Vid upphandling av transporttjänster ska förfrågningsunderlaget formuleras så att transporter mellan olika verksamheter samordnas.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Fritid

Verksamheternas gemensamma värdegrund har synliggjorts på alla fritidsgårdar och diskussioner har förts med besökarna om alla likas värde och olika tolkningar som kan göras utifrån värdegrunden. Fritidsgårdarna ska vara inkluderande och uppmuntra flickor och pojkar att utveckla sina sociala förmågor genom att skapa goda förutsättningar för socialt samspel. Verksamheterna erbjuder löpande aktiviteter där flickor och pojkar uppmuntras att prova på nya aktiviteter och interagera med nya kompisar och på så sätt tro på sin egen förmåga och lära sig att samarbeta.

Under perioden har alla verksamheter kontinuerligt fört dialog med besökarna, med särskild fokus på flickorna, gällande förslag och genomförande av aktiviteter. Dialog med besökarna har också förts genom att flickor och pojkars förslag tas upp på arbetsplatsträffar. Förslag lämnas ofta via digitala kanaler, men även via förslagslådor i verksamheterna.

Bokklubbssamarbetet med biblioteken i Östberga och Dalen fortsätter under året. De nyrenoverade musikstudiorna i Östberga, Rågsved och Dalen är populära bland gårdarnas besökare. Varje vecka anordnas aktiviteter, temakvällar och gruppverksamheter som formas och planeras efter ungdomarna önskemål. Under perioden har ämnen som ungdomarna själva valt att diskutera rört deras relation till HBTQ-frågor, sexuella övergrepp, våld i nära relationer och machokultur. Många kvällsverksamheter har under perioden ägnat sig åt rörelseaktiviteter, till exempel Enskede fritidsgård som har tillgång till skolans sporthall varje fredags- och lördagskväll. På Rågsved fritidsgård har en dansgrupp öppen för alla som vill prova på anordnats varje tisdag kväll.

Samverkan mellan fritidsgården i Hagsätra och Hagsätraskolan har stärkts genom kontinuerliga skolbesök under perioden och arbetet med mentorer i våldsprevention (MVP) och Agera tillsammans (AT). Detta har resulterat i många fler besökare till verksamheten, både

fler besökare på eftermiddagarna och framför allt fler tjejer. MVP och AT ska under året även starta på Rågsved/Snösättraskolan där personal från fritidsgården ska ingå i processteamet. .

Måndagsklubben, LSS-verksamheten på Örby fritidsgård, har haft full grupp under perioden.

På alla fritidsgårdar i området har det varit möjligt att vid behov få läxhjälp. Fritidsgårdarna har också hjälpt många ungdomar med att söka sommarjobb och skriva sina cv.

Personal från fritidsgårdarna kommer att delta på fältassistenternas och skolornas introduktionsdagar för årskurs 7 vid uppstarten av höstterminen. De får då tillfälle att presentera sina verksamheter och förhoppningsvis nå ut till en bredare målgrupp.

Parklekarna har fina utemiljöer och under månaderna januari och februari har många snölekar och pulkaåkning varit i fokus, särskilt för de parklekar där det finns inskrivna elever från mellanstadiet. Det har anordnats många olika kulturella och sportliga aktiviteter, framför allt på loven i samverkan med Stockholms Idrotten, föreningar och Idrottsförvaltningen. Alla verksamheter har infört könskvoterade anmälningsskyltar till alla externa aktiviteter.

Östberga kulturhus utvecklas och varje vecka genomförs en mängd olika aktiviteter som är öppna för de boende i Östberga med omnejd, allt från teater för små barn, bokcirkel, språk- och läxhjälp m.m. Stadsteatern har etablerat sig tillfälligtvis på Årsta folkets hus under tiden som Kulturhuset och stadsteatern renoveras.

Föreningsstöd

Föreningsstöd till civilsamhället i form av föreningsbidrag kommer att handläggas under kommande månader då ansökningsperioden för aktivitetsbidrag löper ut 30 april. I ett försök att erbjuda bättre information och vägledning till stadsdelens föreningar har ett samverkanstillfälle planerats tillsammans med kulturförvaltningen. Den 7 maj kommer ett antal handläggare från kulturförvaltningen i Stockholms stad och stadsdelen finnas tillgängliga under ett öppet hus-tillfälle på Östberga Kulturhus.

Jämställdhet

Fritidsgårdarnas och parklekarnas enheter i stadsdelsområdet organiseras efter tre olika geografiska områden. Alla områden har utsett en till två jämställdhetscoacher som kommer att ansvara för att lyfta jämställdhetsfrågorna i verksamheten. De kommer att lyfta goda exempel och svårigheter på arbetsplatsträffarna och dokumentera arbetet i en rapport till respektive enhetschef halvårsvis.

Enhetscheferna ska ihop med jämställdhetscoacherna se till att fritidsgårdarna använder sig av machofabrikens material och sprida det till fler fritidsgårdar under hösten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
Analys Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte heller möjligt att göra någon prognos.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter						75 %	74 %	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						75 %	75 %	2019

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män i Enskede Årsta Vantör har en meningsfull fritid och tillgång till kulturupplevelser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att flickor och pojkar, kvinnor och män i Enskede Årsta Vantör har en meningsfull fritid och tillgång till kulturupplevelser har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel flickor och pojkar som tycker att de har inflytande och är delaktiga på fritidsgården				50		80 %		2019
  Andel flickor och pojkar som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet				89		90 %		2019
 Andel flickor som besöker fritidsgårdar				33,1		40 %		2019
 Andel som tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i stadsdelsområdet.				84 %		81 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen kommer under 2019 genomföra en kartläggning av de öppna mötesplatsernas tillgänglighet (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen kommer under 2019 ta fram en plan för utveckling av offentliga hälsofrämjande utemiljöer så som strandbad, utegym, motionsspår mm.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen kommer under året ta fram en övergripande plan för parkleksutveckling	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Prognosen för indikatorn som gäller köpt energi är att förvaltningen inte kommer att nå upp till årsmålet. Förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året, och bedömningen är därför att behovet av energi kommer att öka i stället för att minska. Med detta som bakgrund blir det svårt att helt uppfylla samtliga parametrar inom målet Stockholm är en hållbar stad med god livsmiljö. Energisparande åtgärder utförs, men eftersom förvaltningens lokalbestånd växer är det en stor utmaning att sänka den totala summan köpt energi.

Förvaltningen har under perioden tagit fram en klimatinvesteringsplan. I planen finns förslag på LOD- anläggningar, asfaltering och biokol och de övergripande syftena är att bidra till en hög beredskap för kommande klimatförändringar, främja cykling och minska mängden koldioxidutsläpp.

Energisparande åtgärder

Förvaltningen har under perioden bland annat arbetat med en inventering av befintliga vitvaror och belysningar i förvaltningens lokaler inom stadsdelsområdet. Detta har använts som underlag till de ansökningar som har gjorts för klimatinvesteringsmedel.

Det pågår ett arbete med att införa utökad matavfallssortering i förvaltningshuset. Detta bedöms kunna färdigställas under året.

Förskolans kostdatasystem och mätning av matsvinn

Alla kockar i förvaltningens förskolor har gått en halvdagsutbildning om matens klimatpåverkan. Även förskolechef eller biträdande förskolechef var med på utbildningen. Utbildningen handlade bland annat om hur olika maträtter påverkar miljön olika mycket och hur den matpåverkan ser ut i världen och i Sverige. Genom utbildningen får kockarna en större förståelse för förvaltningens pågående arbete med att minska matsvinnet och att ändra matsedlarna för att minska mängden koldioxidekvivalenter.

Kostdatasystem som infördes 2017 för alla förskolor med tillagningskök, har bidragit till att avdelning förskola kan mäta matens klimatpåverkan. Systemet kan beräkna mängden koldioxidekvivalenter (CO₂) för förskolornas gemensamma matsedel i snitt per måltid. Förskolornas matsedlar har succesivt ökat andel vegetarisk kost och fisk och därmed minskat mängden koldioxidekvivalenter. Den 1 april började en ny åttaveckorsmatsedel som mäter 0,46 Co₂ jämfört med tidigare matsedel 0,48 CO₂. Världsnaturfonden WWF har ett riktmärke på 0,5 CO₂ och stadsdelen inväntar att staden ska ta fram ett gemensamt mål för mängden CO₂.

Arbetet med att mäta matsvinnet på alla förskolor har påbörjats och under året ska mätningar genomföras två gånger per termin under en tvåveckorsperiod. Resultatet av mätningarna, som läggs in i kostdatasystemet, kommer att analyseras utifrån svinnet på tallrik, servering och i kök av avdelning förskolas kostsamordnare. Varje enhet och förskola kommer att få sitt resultat redovisat i diagram och kan genom det justera portionsstorlekarna och därmed

inköpet av livsmedel. Några förskolor har redan justerat storlekarna utifrån svinn. Ett mål för hur mycket svinn ska minska ska tas fram, senast till verksamhetsplanen för 2020. Analysen av svinn ska också innefatta recept, exempelvis kan ett recept som medförde mycket svinn kan till exempel minskas i mängd eller bytas ut.

För att uppmärksamma mätningen av matsvinnet och vad det kan medföra för positiva effekter har avdelning förskola, tillsammans med förvaltningens kommunikatör, påbörjat ett material för användning i förskolorna. Materialet ska tas fram med utgångspunkt i läroplansmålen. En konstnär ska ta fram en symbol för matsvinn och bilden ska användas i ett pedagogiskt material och på ett diplom. Diplom ska delas ut till avdelningar som låtit mäta matsvinnet. Det pedagogiska materialet ska vara en hjälp för personal när de ska prata med barnen om matsvinn och annat som har med kost, hälsa och miljö att göra.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola						75 %	75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförbara system				100 %		100 %	100%	2019
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling							60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				40,67		50 %	50%	2019
Analys Förvaltningen har mätt utfallet för indikatorn under tertial 1, resultatet ligger under årsmålet. För att nå årsmålet kommer förvaltningen under resten av året arbeta riktat mot enheter med lägre utfall för att på så vis höja utfallet för hela förvaltningen.								
  Köpt energi (GWh)				2,81 GWh		2 GWh	1735 GWh	2019
Analys I och med att förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året kommer behovet av energi sannolikt att öka i stället för att minska. Förvaltningen bedömer därför att målet kan vara svårt att uppnå eftersom den totala mängden köpt energi bedöms öka, även om energibesparande åtgärder utförs.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag			

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör är en hållbar stadsdel med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede Årsta Vantör är en hållbar stadsdel med en god livsmiljö har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				70,4 %		80 %		2019
Analys Förvaltningen arbetar vidare med att öka andel enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling, men bedömer att det blir svårt att nå upp till det satta årsmålet.								
 Andel koldioxidekvivalenter (kg CO2e) på den gemensamma lunchmatsedeln i förskolan.	0,48 kg CO2e				0,5 kg CO2e	0,5 kg CO2e		Tertial 1 2019
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %			100 %	100 %	100 %		Tertial 1 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla förskolor ska under 2019 mäta matsvinnet två gånger per termin. Mätningen sker under en tvåveckorsperiod.	2019-01-01	2019-12-31	
 De förskolor som inte har rätt förutsättningar för att samla in matavfall i kärl ska tillsammans med fastighetsägarna undersöka möjligheten att installera matavfallskvarn.	2019-01-01	2019-12-31	
 Matavfallssortering ska införas på samtliga våningsplan i förvaltningshuset.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantörs parker och grönområden är anpassade till klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede Årsta Vantörs parker och grönområden är anpassade till klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen implementerar den sedan tidigare framtagna planen för det fortsatta arbetet med ekosystemtjänster.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram en klimatinvesteringsplan.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Redovisades i treåringen.			
 Förvaltningen ska tillsammans med Trafikkontoret arbeta med att skapa goda förutsättningar för stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda påverkan av värmeböljor och extrem värme för att stärka beredskapen.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden har formulerat tre nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Förvaltningens bedömning är att inriktningsmålet uppfylls helt och att kommunfullmäktiges två mål för verksamhetsområdet uppfylls helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls.

Prognosen visar ett underskott om 7,1 mnkr före resultatöverföringar och efter resultatöverföringar prognostiseras ingen avvikelse mot budget. Totalt för året prognostiseras nettokostnaderna till 2 357,4 mnkr. För kostnaderna prognostiseras totalt 2 614,3 mnkr och för intäkterna 256,9 mnkr.

Ett större underskott prognostiseras inom funktionsnedsättningens beställarenhet med 16,9 mnkr. Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att använda 7,1 mnkr ur resultatfonderna. Underskotten för resultatenheterna beror i huvudsak på minskad beläggning inom hemtjänst, vård och omsorgsboende samt färre inskrivna barn i förskolan under hösten.

Prognosen bygger på ett periodiserat utfall till och med april 2019, prognos för kostnader och intäkter för resten av året samt prognos för årets budgetjusteringar och prestationsförändringar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,3 %			100,3 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
Analys Avvikelsen mot budget avser förskoleenheter som enligt prognosen kommer ta 0,9 mnkr av resultatfonderna i anspråk, enheter inom Äldreomsorgen som hämtar 4,3 mnkr, enheter inom Socialpsykiatri som hämtar 0,6 mnkr samt enheter inom Funktionsnedsättning som hämtar 1,3 mnkr.								
  Nämndens prognossäkerhet T2				1 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör har en budget i balans

 Uppfylls helt

Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att majoriteten av kommunfullmäktiges indikatorer uppfylls helt. Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka för hela förvaltningen.

Attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjning

Under 2019 har förvaltningens chefsforum fokus på arbetsmiljö. I mars genomfördes två strategidagar för samtliga av förvaltningens chefer där bland annat kollegialt lärande och genusmedvetet ledarskap stod på programmet. Dessutom har en utbildning i stadens rehabiliteringsprocess genomförts där målgruppen var enhetschefer och biträdande enhetschefer. Under perioden har en kompetensutvecklingsinsats kring personalekonomi påbörjats för förvaltningsledningen, HR och ekonomi-controllern.

Arbetsmiljö

I början av året arbetade förvaltningsgruppen med uppföljning av resultat från förvaltningens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt uppföljning av olycksfall- och

arbetsskadestatistik.

Den övergripande årsplaneringen för arbetsmiljöarbete som togs fram under 2018 har under perioden lagts ut på en ny intranätssida och spridits till chefer i förvaltningen. På chefsforum i april togs den fortsatta implementeringen av årsplaneringen samt information om systematiskt arbetsmiljöarbete upp.

Under perioden har planeringen av en grundläggande utbildning i arbetsmiljöfrågor för chefer och skyddsombud har genomförts.

I februari utbildades samtliga av förskolans skyddsombud och chefer i KIA-systemet i syfte att snabbare kunna hantera inträffade olycksfall och arbeta förebyggande inriktat på ökad rapportering av tillbud och riskobservationer. Utbildningssatsningarna har bland annat lett till fler avslutade ärenden i systemet. Systemet i sig har också förbättrats för att bli mer användarvänligt och kunna användas till effektivare analyser.

För att förtydliga uppdrag och organisationen samt förbättra chefsstödet har avdelning individ och familjeomsorgen vuxna genomfört en omorganisation som trädde i kraft 1 april. Medarbetarna har varit delaktiga i att arbeta fram förslaget. Omorganisationen innebär bland annat att 5 enheter har blivit 4 och att närvaron av biträdande enhetschefer ökat. Som ett led i arbetet med att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare fortsätter implementeringen av Globenmodellen på alla enheter. Andra åtgärder i arbetet med att förbättra arbetssituationen är att hålla nere antalet ärenden för handläggarna och ha kontinuerliga uppföljningar med alla medarbetare för att följa upp arbetsbelastning och arbetsmiljö. Under perioden har avdelningen fortsatt ett påbörjat arbete där stadens personalpolicy använts som underlag för att ta fram förslag på åtgärder för en bättre arbetsmiljö. Arbetet har nu resulterat i en referensgrupp som, utifrån de förslag och synpunkter som framkommit, ska arbeta fram konkreta åtgärder för en förbättrad arbetssituation.

Stureby vård- och omsorgsboende har infört delat ledarskap. Syftet är att förbättra arbetsmiljön för biträdande chefer och stärka chefer i sitt ledarskap för att vara attraktiva som arbetsgivare. Delat ledarskap innebär att 2 biträdande chefer gemensamt ansvarar för ett definierat område där chefernas olika kompetenser tas tillvara och blir en resurs för verksamheten och dess medarbetare.

Sjukfrånvaro

Förvaltningen totala sjukfrånvaro har minskat något under den senaste 12-månadersperioden, från 8,19 % mars 2018 till 8,09 % mars 2019. Män har fortsatt en lägre sjukfrånvaro än kvinnor, 4,86 % (5,29 % 2018) jämfört med 8,65 % för kvinnor (8,69 % 2018).

Korttidssjukfrånvaron för hela förvaltningen ligger på 2,61 % (2,71 % för kvinnor och 2,06 för män).

Högst sjukfrånvaro har avdelning förskola och avdelning äldreomsorg. Avdelning förskolas sjukfrånvaro uppgick till 9,4 % i mars månad 2019 vilket är en minskning från motsvarande period 2018 (9,66 %). Korttidssjukfrånvaron (dag 1-14) motsvarande period ligger oförändrat på 3,0 %. Sjukfrånvaron skiljer sig åt mellan enheterna på avdelningen.

Någon jämförelse med 2018 när det gäller äldreomsorgen är inte möjlig på grund av en omorganisation i början av 2019. Avdelning äldreomsorgs sjukfrånvaro uppgick till 8,5 % i mars månad 2019. Korttidssjukfrånvaron för motsvarande period dag 1 – 14 är 2,74%.

Sjukfrånvaron skiljer sig åt mellan enheterna.

En särskild satsning för att minska korttidsjukfrånvaron pågår. En HR-konsult för samtal med medarbetare som har haft en hög korttidsjukfrånvaro i syfte att på ett tidigt stadium upptäcka signaler och undvika en längre sjukdomsproblematisering. Fokus är att vara vaksam på vad som är risk och friskfaktorer

Ytterligare en HR-konsult med fokus på rehabilitering har rekryterats.

Chefshandledningsgrupper kring rehabiliteringsfrågor för chefer pågår under våren samt ett nära samarbete med företagshälsovården, Försäkringskassan samt Starck & Partner. Stark & Partner hjälper till med att minska risken för inlåsningseffekter genom tjänsten karriärväxling. I första hand vänder sig tjänsten till medarbetare som till följd av till exempel sjukdom inte längre har arbetsförmåga inom sin befattning och därför behöver stöd i att komma vidare i sin yrkeskarriär.

Heltid som norm

En projektledare har anställts inom projekt Heltid som norm och kartläggning är påbörjad inom äldreomsorgen av antalet timanställningar och enheternas bemanning. Projektet, som leds av en partsammansatt styrgrupp, har arrangerat en kick-off i februari, då drygt 40 chefer, arbetsplatsombud och andra intresserade inom förvaltningen närvarade. Deltagarna ställde frågor, var engagerade och fick information om hur Stockholms stad och Göteborgs kommun arbetat för att kunna erbjuda kvinnor och män med ofrivillig deltidsanställning heltidsanställning.

Ett nytt schemalägningsprogram är avgörande för att planera för fler heltidsanställningar. För att bidra till det arbetet har förvaltningen deltagit i en referensgrupp för upphandling av nytt bemannings- och schemalägningsprogram.”

Kompetensutveckling

Samtliga chefer inom avdelning individ och familjeomsorg barn och unga går en gemensam ledarskapsutbildning för att utveckla avdelningens ledarskapskultur. Avdelningens biträdande enhetschefer har också fått kompetensutveckling i sitt ledarskap utifrån metoden Signs of safety. Under två dagar i mars fick avdelningens samtliga medarbetare möjlighet att interagera och arbeta med uppskattande arbetsplatskultur i fokus. Planeringsdagarna innehöll även föreläsningar från två externa föreläsare där den ena handlade om forskning i socialt arbete och den andra om jämställdhet.

För närvarande pågår en omfattande metodutveckling på utredningsenheten i syfte att trygga kunskapsutveckling, öka trivsel och minska stress tack vare att den egna kunskapen och säkerheten i yrkesutövningen ökar. Fokus ligger i att utöka medarbetarnas kompetens i olika bedömningsinstrument så som till exempel ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) som är en bedömningsmetod för unga missbrukare och unga med social problematik.

För ökad delaktighet och kompetensutveckling har en arbetsgrupp av medarbetare och chefer inom avdelning individ och familjeomsorg vuxna bildats med uppdraget att planera årets avdelningsmöten kring några av stadens handlingsprogram. På avdelningsmötet den 11 april var temat våld i nära relationer.

Genom deltagande i forskningsprogrammet Flerstämmig undervisning i förskolan (FundIF)

sker en kompetensutveckling om undervisning i förskolan. Under perioden har 12 förskolechefer och biträdande förskolechefer påbörjat högskoleutbildning på 7,5 poäng vid Uppsala universitet – *Undervisning i förskolan*. Det är fem utbildningsdagar och kursen syftar bland annat till att deltagarna ska kunna analysera och reflektera över begreppet undervisning och ge exempel på hur förskollärare kan undervisa samt följa upp och analysera undervisning i planerade och spontant uppkomna situationer i förskolans praktik.

I enlighet med skrivningarna i den reviderade läroplanen som träder i kraft den 1 juli 2019 ändras titeln förskolechef till rektor för förskolan. Ändringen innebär också att rektorsprogrammet blir obligatoriskt för nyanställda rektorer inom förskola. Avdelning förskola uppmuntrar förskolechefer och biträdande förskolechefer att genomgå rektorskapsprogrammet. Fyra av avdelningens chefer genomgår utbildningen under 2019.

Under våren har införandeprocessen av Skolplattformen inom förskolan innefattat att undersöka systemens funktioner och hur dessa kan knytas till förskolornas arbetssätt. Den preliminära tidsplanen är att Enskede-Årsta-Vantör påbörjar det breda införandet av modulerna Pedagogiska verktyg och Startsidan hösten 2019.

Särskilda medel för kompetensutvecklingsinsatser

I syfte att stärka kompetensen för medarbetare och för att möta behoven på förvaltningen har förvaltningen under perioden sökt och beviljats medel genom omställningsfonden för följande satsningar under 2019:

- Utbildning av 50 digitala ombud i Avdelning äldreomsorgs och Avdelning funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Totalt har 156 250 kr beviljats för att stärka medarbetarnas digitala kompetens i att kunna använda inköpt välfärdsteknik i verksamheten.
- Utbildning i psykisk ohälsa bland äldre för 75 omvårdnadspersonal och 15 biståndshandläggare och syftet är att höja medarbetarnas kompetens för att kunna erbjuda äldre bästa möjliga bemötande och omvårdnad. Totalt har 103 500 kr beviljats.
- Utbildning av 11 Silviasystrar, 1 038 400 kr för att höja kompetensen och utbildningsnivån hos undersköterskor inom demensvård.
- Utbildning för chefer i hållbart ledarskap och svåra samtal. Totalt har 131 760 kr beviljats.
- Kompetensutveckling för medarbetare på stadens fritidsgårdar. Totalt har 200 000 kr beviljats.
- Utbildning i lättläst svenska för att bland annat skapa bättre tillgänglighet i förvaltningens tjänsteutlåtanden. Totalt har 44 000 kr beviljats.
- Utbildningsinsats för barnskötare inom stadsdelsområdets förskolor i att läsa barnlitteratur på svenska. Totalt har 55 000 kr beviljats.
- Utbildning i personalnyckeltal för förvaltningsledning, HR-konsulter och ekonomi-controllers. Totalt har 200 000 kr beviljats.

Förvaltningen har även påbörjat arbete med att planera för de insatser som kommer genomföras under året inom ramen för de beviljade medlen från stadens kompetensutvecklingssatsning:

- Förvaltningens enheter inom socialpsykiatri och funktionsnedsättning har beviljats

medel om 2 111 240 kr för kompetensutvecklingssatsning i lågaffektivt bemötande.

- 355 800 kr har beviljats i syfte att fortsätta utbilda av fem Silviasjuksköterskor inom äldreomsorgens särskilda boenden.
- 494 038 kr har beviljats för Specialist och fördjupningsutbildningar för boendestödare inom Socialpsykiatri.
- 216 000 kr har beviljats för vidareutveckling av förvaltningens anhörigstöd.

Medel för specialiserade 10 hemtjänstgrupper för personer med demenssjukdom har beviljats med sammanlagt 1 236 000 kr till nio hemtjänstenheter. Beställarenheten har beviljats 200 000 kronor för fortsatt arbete med multiprofessionellt arbetssätt.

Förvaltningen söker i samband med tertialrapport 1 om medel från stadens kompetensutvecklingssatsning på 30 744 kr för kompetensutveckling avseende ytterligare en Silviasyster på Högdalen vård- och omsorgsboende i syfte att höja kompetensen och utbildningsnivån kring demensvård. Utförarverksamheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri ansöker om 902 338 kr i syfte att utveckla ett individanpassat förhållningssätt enligt PFA (pedagogiskt förhållningssätt och arbetssätt). Förvaltningen söker även medel för utbildning för medarbetare som jobbar med barn och ungdomar inom våra frivilliga enheter, fritidsgårdar och parklekar i hedersrelaterat våld och förtryck.

Effektivt resursutnyttjande med fokus på goda resultat

Förvaltningsövergripande arbete med jämställdhetsintegrering

Det strategiska arbetet med att säkerställa att verksamheterna integrerar ett jämställdhetsperspektiv i planering, utförande och uppföljning av verksamheterna har under perioden bedrivits enligt plan. En modell för uppföljning av förvaltningens jämställdhetsarbete har tagits fram och implementeras. Modellen ska på ett bättre sätt än tidigare följa upp förbättringsarbetet som påbörjas utifrån analysverkstäderna och den checklista för jämställdhetsintegrering som ingår i modellkommunsarbetet.

Förvaltningen har arbetat för att utveckla områden och utifrån checklistan har förvaltningen tagit steg i rätt riktning:

- I beslutsunderlag beskrivs konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar
- I uppföljningen kommenteras och analyseras den könsuppdelade statistiken
- Jämställdhet följs upp i ordinarie verksamhets- och budgetuppföljning
- Konkreta och hållbara förbättringar inom olika verksamhetsområden har åstadkommits.

En intranätssida för jämställdhetsintegrering är framtagen för att vara ett stöd för chefer och medarbetare.

På avdelningen barn och unga har enhetschefen och medarbetarna utvecklat ett kollektivt lärande kopplat till jämställdhetsarbetet.

I slutet av januari deltog 20 medarbetare från förvaltningen under Forum Jämställdhet. Förvaltningen fick med nya idéer, bland annat utveckling av jämställdhetsbudgetering.

Under perioden har förvaltningen tagit emot två utlandsbesök, en politiker från Ukraina och en journalist från Nederländerna, där besökarna ville lära sig mer om förvaltningens pågående jämställdhetsarbete.

Förvaltningen har tillsatt en förvaltningsövergripande arbetsgrupp för implementeringen av Stockholm stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck (VINR/HRV). Varje avdelning är representerad i arbetsgruppen, respektive avdelning ska även ta fram en kompetensutvecklingsplan för sin avdelning inom ramen för VINR/HRV.

Tre förskolor i stadsdelsområdet utvecklar ett våldsförebyggande arbete med barn. Ett underlag är framtaget för att underlätta för förskolecheferna att kommunicera om vad våld är mot bakgrund av uppdraget om en trygg förskola.

Innovationsarbete

Ansökan om medel för appen Volontera har återremitterats från Programmet för Smart och uppkopplad stad till Verklighetslabbet för att undersöka om liknande koncept finns inom ideella volontärföreningar.

Verklighetslabbet har under perioden förberett för installation av ett multimedialt projektorium (Dinner Dome), som är ett resultat av studenter arbete inom Open Lab. Verklighetslabbet kommer att benämna innovationen ”digitalt upplevelserum” samt utöka användningsområdet till att erbjuda olika miljöer för äldre att vistas i så som stadspromenader, hav, strand och kanske till och med danscafé i Paris.

E-tjänsten Nollvision undernäring finns nu att ladda ner som app i Playbutiken/Google Play.

Avdelningen utveckling lokaler och stadsmiljö har under perioden haft workshops kring hur bland annat dokumentation och olika planeringsunderlag hanteras inom avdelningen. Arbetet syftade till att kartlägga behovsbilden och i det vidare arbetet behöver det utredas hur det går att skapa en tydligare och mer användarvänlig struktur.

Upphandlingar

Under perioden har Mårtensgårdens vård och omsorgsboende och demensdagvården Solrosen upphandlats och driften övergår från och med 1 november 2019 till Vardaga AB.

Inom avdelning för funktionsnedsättning och socialpsykiatri gås samtliga avtal igenom för att se över att upphandlingar genomförs korrekt samt att priser är i nivå med behov.

Förvaltningen har, i samverkan med Farsta stadsdelsförvaltning, påbörjat upphandling avseende städtjänster och fönsterputsning i enskilda hem inom hemtjänsten.

Under perioden genomfördes en upphandling för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning inom stadsdelsområdet. Upphandlingen är indelad i de tre avtalsområdena Enskede, Årsta och Vantör. Entreprenören CEMI AB blev tilldelad samtliga avtalsområden och tilldelningsbeslut har skickats ut. Avtalen träder i kraft den 1 oktober och förvaltningen kommer så snart som möjligt kontakta entreprenören för en avtalsgenomgång samt startmöte.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex ♀	79	78	79	80		80	82	2019
Analys Förvaltningens utfall gällande AMI, aktivt medskapandeindex, ligger strax under förvaltningens årsmål och har sjunkit med en indexpunkt jämfört med utfall vid förra mätningen (80). Förvaltningens chefer och medarbetare arbetar med resultatet, ett av förvaltningens fokusområden är att vara en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen prioriterar fortsatt arbetsmiljöfrågor och under 2019 har förvaltningens chefsforum dessutom fokus på arbetsmiljö.								
  Andel elektroniska inköp	81 %			66 %	75 %	68 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %			100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				96 %		87 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare				81		81	85	2019
Analys Utfall för Index Bra Arbetsgivare levereras i juni, indikatorn ska därför inte rapporteras förrän till tertialrapport 2.								
  Sjukfrånvaro ♀	8,1 %	4,9 %	8,6 %	7,9 %	7,5 %	7,5 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Den totala sjukfrånvaron fortsätter att minska på förvaltningen, från 2017 då sjukfrånvaron låg på 8,9 % till 8,1 % vid tertial 1 2019. Både kvinnors och mäns sjukfrånvaro har minskat (- 0,9 % för kvinnor och - 0,8 % för män). Förvaltningen prioriterar arbetet med att sänka sjukfrånvaron, bland annat har förvaltningens chefsforum under 2019 fokus på ledarskap och arbetsmiljö.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,61 %	2,06 %	2,71 %	2,7 %	2,2 %	2,2 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys Kortidssjukfrånvaron har i jämförelse med motsvarande period 2018 minskat marginellt (från 2,65 % i mars 2018 % till 2,61 % mars 2019).Förvaltningen prioriterar arbetet med att sänka sjukfrånvaron, bland annat har förvaltningens chefsforum under 2019 fokus på ledarskap och arbetsmiljö.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör är en attraktiv arbetsgivare med bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede-Årsta-Vantör är en attraktiv arbetsgivare med bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel heltidsanställda av totala antalet anställda i förvaltningens verksamheter.						100		2019
Analys Siffrorna för andel heltidsanställda i förvaltningen är tillgängliga för redovisning till tertialrapport 2. Förvaltningens bedömning är att målvärdet är för högt satt. Det kommer alltid finnas en viss andel av förvaltningens behov som vill eller behöver arbeta deltid av olika skäl. Förvaltningens bedömning är att ett målvärde på 90 % är möjligt att nå.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla avdelningar ska månatligen följa upp sin sjukfrånvarostatistik i	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
beslutsstöd			
 Avdelning förskola ska implementera det stadsgemensamma introduktions- och mentorskapsprogrammet för nyexaminerade förskollärare.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska erbjuda kompetenshöjande fortbildning i personalekonomi för chefer.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en kompetensutbildningssatsning för att säkerställa att all fritidsgårdspersonal har likvärdig grundutbildning.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra ett projekt för att öka andelen heltidsanställningar	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra fördjupade analyser av sjukfrånvarostatistiken.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska se över möjligheterna att ytterligare samordna förvaltningsövergripande administration och stöd till chefer.	2019-01-23	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram förslag på en förvaltningsintern utvecklings- och karriärstrappa för socionomer, legitimerad omsorgspersonal och förskolepersonal.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utbilda chefer inom stadens arbetsskade- och tillbudsrapporteringsystem KIA.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska, i syfte att minska förvaltningens korttidsfrånvaro, genomföra riktade insatser till grupper med särskilt hög korttidsfrånvaro.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens arbete med aktiva åtgärder och processen för att förebygga och anmäla diskriminering ska tydliggöras samt implementeras.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens platsannonser ska utvecklas så tjänsterna blir mer attraktiva för personer med funktionsnedsättning (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Under 2019 kommer utbildning genomföras för förvaltningens chefer kring diskrimineringsgrunderna och vilka möjligheter till anställningsstöd som finns (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Utifrån äldreförvaltningens kartläggning av chefers arbetssituation, stöd i arbetet och organisatoriska förutsättningar ska förvaltningen ta fram en handlingsplan för chefer inom äldreomsorgen.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör används skattemedel effektivt till största nytta för, flickor och pojkar kvinnor och män med fokus på goda resultat

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att i Enskede-Årsta-Vantör används skattemedel effektivt till största nytta för, flickor och pojkar kvinnor och män med fokus på goda resultat har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska förvaltningsetablera Nyckelskåp inom hemtjänst	2019-01-01	2019-06-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
och vård- och omsorgsboenden enligt Fguide			
 Förvaltningen ska genom ett pilotprojekt testa VR-teknik (virtual reality) för äldre kvinnor och män på Verklighetslabbet på Stureby vård- och omsorgsboende.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en uppföljning av inköp av licenser till specialprogramvaror utifrån användning och behov i förhållande till ekonomisk kostnad.	2019-01-01	2019-06-30	
 Förvaltningen ska informationsklassificera Nyckelskåp inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens digitala verksamhetsstöd ska bjuda in och genomföra dialogmöten med alla verksamhetsavdelningar.	2019-01-01	2019-04-30	
Analys Inbjudan har gått ut till samtliga avdelningar. Dialogmöten har genomförts med alla avdelningar utom Förskoleavdelningen och avdelningen för Funktionsnedsättning och Socialpsykiatri vilka har inplanerade mötesdatum.			
 Förvaltningens Digitala verksamhetsstöd ska projektleda samt delta i projektgruppens aktiviteter avseende införandet av GSIT 2.0 på Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens digitala verksamhetsstöd ska vara del av projektet kring att återta Årsta vård- och omsorgsboende.	2019-01-01	2019-04-30	
Analys Digitalt verksamhetsstöd har fullföljt sin del i projektet att ge stöd gällande beställningar av IT-utrustning, konton mm. På grund av förseningar i GSIT-projektet gick det ej att beställa nya datorer så stödfunktionen har inventerat lediga datorer i förvaltningen och kunna leverera datorer på det gamla avtalet till verksamheten.			
 Varje avdelning ska genomföra minst en jämställdhetsanalys som leder till konkreta och hållbara verksamhetsförbättringar.	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Totalt för året prognostiseras nettokostnaderna till 2 357,4 mnkr. För kostnaderna prognostiseras totalt 2 614,3 mnkr och för intäkterna 256,9 mnkr. Prognosen inkluderar beräknade prestationsförändringar och begärda budgetjusteringar om 28,8 mnkr. Årsprognosen visar underskott om 7,1 mnkr före resultatöverföringar och ingen avvikelse mot budget efter resultatöverföring. Ett större underskott prognostiseras inom funktionsnedsättningens beställarenhet med 16,9 mnkr. Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att använda 7,1 mnkr ur resultatfonderna. Underskotten för resultatenheterna beror i huvudsak på minskad beläggning inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt färre inskrivna barn i förskolan än beräknat under hösten. För investeringar prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

I nedanstående tabell redovisas prognostiserat resultatet per verksamhetsområde. Kompletterande kommentarer till prognos per verksamhetsområde redovisas efter tabell.

Totaltabell

Verksamhet, netto mnkr	Budget*	Bokfört 30/4	%	Prognos årsutfall	Avvikelse före res.fond	Förändr res.fond**	Avvikelse efter res.fond	Avvikelse VB 2018
Nämnd och administration	69,0	19,8	28,7%	67,7	1,3	0,0	1,3	-0,4
Individ- och familjeomsorg	266,4	81,7	30,7%	269,0	-2,6	0,6	-2,0	7,1
varav barn och unga	156,4	48,7	31,1%	158,9	-2,5	0,0	-2,5	6,4
varav vuxna	46,5	11,7	25,2%	45,0	1,5	0,0	1,5	3,5
varav socialpsykiatri	63,5	21,3	33,6%	65,1	-1,6	0,6	-1,0	-2,9
Stadsmiljö	35,8	9,7	27,2%	33,8	2,0	0,0	2,0	1,5
varav räntor, avskrivningar	10,5	3,4	32,5%	10,5	0,0	0,0	0,0	0,8
Förskola	567,3	185,8	32,7%	562,2	5,1	0,9	6,0	12,0
Äldreomsorg	754,2	261,4	34,7%	751,1	3,1	4,3	7,4	-6,2
Funktionsnedsättning	429,0	146,6	34,2%	446,3	-17,3	1,3	-16,0	-16,7
Fritid och kultur	54,3	13,9	25,7%	53,0	1,3	0,0	1,3	3,6
Arbetsmarknadsåtgärder	25,5	5,7	22,5%	25,5	0,0	0,0	0,0	-0,6
Ekonomiskt bistånd	148,9	48,0	32,3%	148,9	0,0	0,0	0,0	0,0
varav handläggning	38,0	14,9	39,2%	38,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Summa	2 350,3	772,8	32,9%	2 357,4	-7,1	7,1	0,0	0,2
Investeringar stadsmiljö	33,9	2,1	6,2%	33,9	0,0	0,0	0,0	2,9
Investeringar maskiner och inventarier	11,1	1,5	13,9%	11,1	0,0	0,0	0,0	2,4
Investeringar	45,0	3,6	8,1%	45,0	0,0	0,0	0,0	5,3

*Budget inkl förväntade prestationer och budgetjusteringar.

**(+) enheterna har underskott och hämtar från fonden, nämndens resultat ökar.

(-) enheterna har överskott och lämnar till fonden, nämndens resultat minskar.

Riktvärdet för april är 33,3 procent. I ovanstående tabell, i kolumnen Bokfört 30/4 ingår periodiserade kostnader och intäkter med netto 64,0 mnkr. Periodiseringar har gjorts i ekonomisystemet, i enlighet med anvisningar för månadsbokslut. Kostnader periodiseras till största del på eftersläpning av framför allt vård- och omsorgsfakturor. Intäkter periodiseras i huvudsak för erhållna statliga medel samt projektmedel som ännu inte förbrukats.

Efter att nämnden beslutade om verksamhetsplan för 2019 har kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om nedanstående budgettillägg.

Driftverksamhet	Budgetjustering 2019
Naturresevat	2,1
Giffri förskola	0,5
Trygghetsmedel	3,6
Introduktionsförskola	2,3
Tryggt mottagande i hemmet	2,4
Aktivitetscenter	2,7
Lokaländamål	0,5
Totalt	14,1

Investeringar	Budgetjustering 2019
Klimatinvesteringar	5,5
Trygghetsinvesteringar	6,1
Maskiner och inventarier	6,0
Totalt	17,6

Kommentarer per verksamhetsområde

Administration

Administrationen prognostiserar ett överskott om 1,3 mnkr vilket beror på minskade personalkostnader. I övrigt är budgeten i balans.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen prognostiserar ett underskott efter resultatöverföring motsvarande 2,0 mnkr.

Barn och unga

Prognosen för Barn och unga är underskott på 2,5 mnkr.

Bakgrunden till den negativa utvecklingen är att det kommit in många anmälningar som resulterat i fler utredningar. Många av dessa utredningar har sedan lett till insatser i form av placeringar både enl. LVU och SOL, vilket i sin tur resulterat i högre placeringskostnader för HVB, jourhem och familjehem, se tabell nedan.

KV1 2019			
Hanterade ärenden	Kvinna	Man	Totalsumma
Med placering	26	42	68
LVU	11	25	36
SoL	15	17	32
Utan placering	354	389	743
Totalsumma	380	431	811
KV1 2018			
Hanterade ärenden	Kvinna	Man	Totalsumma
Med placering	15	26	41
LVU	4	11	15
SoL	11	15	26
Utan placering	301	346	647
Totalsumma	316	372	688

Det är betydligt färre ensamkommande flyktingbarn jämfört med förra året vilket innebär att verksamheten har lägre placeringskostnader avseende ensamkommande barn och även betydligt lägre intäkter från Migrationsverket för det.

Under januari till mars 2019 har det inkommit 602 anmälningar om oro för barn, vilket är en ökning med 100 ärenden från samma period föregående år. Det är flickor som står för ökningen, i år har det inkommit 302 anmälningar rörande flickor medan det inkom 210 föregående års första tertial.

Det är svårt att rekrytera familjehem som arvoderas via förvaltningen. Det här medför både att barn blir kvar i jourhem i många månader samt att placeringar i externa familjehem ökar vilket är mycket kostnadsdrivande.

En oro finns att denna situation skall fortsätta och kostnaderna därmed öka ytterligare.

Totalt har 28 flickor och 49 pojkar haft en extern placering under perioden januari till och med april exklusive ensamkommande flyktingbarn. För de 69 ensamkommande barnen som har en extern placering är 61 pojkar och 8 flickor.

Vuxna

Avdelningen för vuxna prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr. Verksamheten fortsätter det kontinuerliga arbetet med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden samt minskning av kostsamma placeringar vilket hänger ihop med en högre nyttjandegrad av mindre kostsamma försöks- och träningslägenheter i förvaltningens regi.

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 1,6 mnkr före resultatöverföringar och 1,0 mnkr efter resultatöverföringar.

Beställarenheten

Underskottet finns hos beställaren om 1,0 mnkr vilket beror på att kostnader för beviljade insatser överstiger budget. Beställaravdelningen arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden. Kostnaden har sjunkit och trenden har varit lägre kostnader sista halvåret 2018 och den positiva trenden håller i sig nu i början av 2019.

Utförarenheten

Utförarenheten prognostiserar ett underskott om 0,6 mnkr före resultatöverföring och en budget i balans efter resultatöverföring. Intäkterna och personalkostnaderna ligger utefter budget. Underskottet beror på övriga kostnader.

Verksamhet antal personer	2018 Kvinnor	2018 Män	T1 Kvinnor	T1 Män
Bostad med särskild service	18	19	15	18
Stödboende och försökslägenhet	24	20	21	16
Boendestöd	231	138	199	135
Sysselsättning	73	63	72	55

Stadsmiljö

Stadsmiljö prognostiserar ett överskott om 2,0 mnkr. Detta motsvarar det belopp som avsattes i budgeten för att täcka andra verksamheters eventuella underskott. I övrigt är budgeten i balans.

Förskola

Förvaltningen beräknar ett överskott efter resultatöverföring om 6,1 mnkr. Överskottet består i huvudsak av medel som reserverats i budget 2019 för att täcka eventuella underskott samt beräknad tilldelning av platsgarantimedel.

Utförarenheter

Resultatenheterna prognostiserar att använda 0,9 mnkr ur resultatfonderna. Uttagen ur fonderna beror främst på att prognostiserade personalkostnader är för höga i förhållande till antal inskrivna barn. Ett arbete pågår för att utveckla resultatenheternas barn- och personalprognoser.

Förvaltningen bedömer att platsgarantin kommer att uppfyllas under året. Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet. Ersättning för platsgarantin förväntas bli 3.0 mnkr.

Nyckeltal	Snitt 2018	Snitt T1 2018	Snitt T1 2019
Antal barn	3 618	3734	3 782
Antal avdelningar	231	231	231
Snitt barngrupp	15,7	16,1	16,4
Antal barn/anställd	4,8	4,9	5,0
Andel förskollärare %	38,40%	37,90%	37,2%

Äldreomsorg

Verksamheten beräknar ett överskott om 7,4 mnkr efter resultatöverföring. Före resultatöverföring är överskottet 3,1 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på en reserv om 12,0

mnkr för att täcka eventuella underskott och fonder om 5,6 mnkr som kommer att tillfalla verksamheten på grund av att två intraprenader upphör i år.

Resultatenheterna och intraprenaderna prognostiserar underskott och beräknar att minska sina fonder med cirka 4,3 mnkr.

Beställarenheten

Beställarenheten visar ett underskott vilket beror främst på att omsorgsbehovet är större än beräknat i budgeten. Trots att beviljade insatser överskrider den budgeterade nivån nu i början på året, kommer vårdbehovet troligen att minska under året. Befolkningsprognosen för 2019 pekar på en sådan utveckling. I beställarens prognos för helåret förväntas behovet av både boendeplatser och antal utförda hemtjänsttimmar fortsätta minska, se tabell med nyckeltal. Beställarenheten kommer att intensifiera arbetet med nyprövningar riktade mot timmar och nattbesök inom hemtjänsten.

Nyckeltal	Snitt 2018	Budget 2019	Snitt jan t.o.m. mars	Varav kvinnor	Varav män
Vård- och omsorgsboende, antal månadspersoner	525	504	535	363	172
Servicehus, antal månadspersoner	225	200	223	146	76
Hemtjänst, utförda dagtimmar	43 950	39 508	42 346	29 946	12 400

*Uppgifter för april var inte tillgängliga vid rapporttillfället

Beviljade insatser inom servicehus överstiger budgeten, både avseende antal boende och hemtjänsttimmar. Beviljade insatser inom vård- och omsorgsboende är fler än i budgeten, trots en nedgående trend från början av året. Minskningen i mars är 13 månadspersoner jämfört med januari. Statistik visar att utförda hemtjänsttimmar i ordinärt boende (egna hemmet) har ökat varje månad i år och utfallet är cirka 7,2 % högre än budgeterat.

Utförarenheterna

Utförarenheternas underskott återfinns i huvudsak inom hemtjänsten. Hemtjänstenheterna fokuserar på att öka utförandegraden och minska antalet avböjda besök för att komma till rätta med underskotten. Även administrationen har setts över. Ändrat omsorgsbehov rapporteras till beställarenheten för att optimera resursanvändningen. Schemaläggningen ses över kontinuerligt med syfte att anpassa till beviljade insatser. Planeringen av när och hur insatser utförs är en prioriterad åtgärd. I snitt är andelen utförda timmar av beviljade timmar 87,2 % hittills i år (jämförbart mått för hela förra året är 84,5%).

Beläggningen på vård- och omsorgsboendena som helhet har varit 95,2% under årets första kvartal. Andra förvaltningars andel beviljade boendeplatser på våra vård- och omsorgsboende har varit 42,9% under samma period. Motsvarande statistik för servicehusboende har varit 81,3% respektive 26,4%. Beviljade hemtjänsttimmar inom servicehus visar en nedgående trend under perioden. Prognosen för vård- och omsorgsboende visar ett överskott medan servicehusboende visar ett mindre underskott.

Budgettillägg om sammanlagt 5,6mkr har beviljats för två aktivitetscentra, tryggt mottagande

i hemmet och omstrukturering av lokaler.

Mårtensgården vård- och omsorgsboende och demensdagvården Solrosen övergår till entreprenad from 1 november 2019. Kostenheten upphör som intraprenad from 1 november 2019.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För hela verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 16 mnkr efter resultatöverföring.

Beställare

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 16,9 mnkr. Underskottet finns till största del inom det tilldelade fasta anslaget som ska täcka kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen, exempelvis hemtjänst, boendestöd och boende enligt socialtjänstlagen. Fasta anslaget ska även täcka turbundna resor samt vissa insatser enligt LSS såsom personlig assistans, ledsagarservice, kontaktperson och avlösarservice. Underskottet beror även på den tilldelning som staden ger enligt LSS prestationsrelaterade insatser såsom korttidsvistelse, korttidstillsyn, bostad med särskild service och daglig verksamhet. Det är främst externa placeringar i bostad med särskild service som dygnskostnaden överstiger nivåersättningen från staden. De placeringar som görs utanför stadens verksamheter beror ofta på att behovet inte kan tillgodoses i den egna regin på grund av behov hos den enskilde eller platsbrist. Ersättningssystemet som staden använder är inte anpassat för att finansiera vissa behov eller placeringar vilket genererar ett underskott. En handlingsplan har tagits fram för att se över och stärka rättssäkerhet och ekonomiskt utfall. Handlingsplanen följs upp kontinuerligt under året av ansvariga chefer och controller.

Utförare

Resultatenheterna prognostiserar ett underskott om 0,4 mnkr. Resultatfonder minskar med 1,3 mnkr på grund av att två resultatenheter har uppnått maxbelopp. Ett återbetalningskrav från Försäkringskassan på 2,3 mkr minskar resultatfonden inom assistansenheten.

Fritid och kultur

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,3 mnkr vilket beror på minskade personalkostnader. I övrigt är budgeten i balans.

Ekonomiskt bistånd

Totalt prognostiseras en budget i balans.

Nyckeltal	Snitt 2018	Jan	Feb	Mars	Apr prel
Antal bidrags-hushåll	1 078	1 087	1 089	1 091	1 095
Antal ungdomar <25 år	116	135	140	135	140
Utbetalt bidrag, mnkr	10,68	10,48	10,7	10,79	10,69
Utbetalt bidrag för boendekostnad, mnkr	0,6	0,47	0,54	0,44	0,29
Medelbidrag, kronor	9 907	9 640	9 821	9 888	9 765

Siffrorna hämtas från Sweco.

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för arbetsmarknadsåtgärder visar en budget i balans. Förvaltningen beräknar kunna erbjuda 1 600 ungdomar feriearbete under sommaren, höst- och jullov.

Resultatenheter

Inom stadsdelsnämnden finns 24 resultatenheter. Ett sammantaget överskott om cirka 32,1 mnkr fördes över från 2018. För årets resultat prognostiserar resultatenheterna ett underskott och beräknar använda cirka 7,1 mnkr ur fonderna och därmed beräknas cirka 25,0 mnkr föras över till 2020. Se vidare information i bilaga 01.

Resultatenhetens namn	Fond 2018	Prognos 2019	Beräknad fond till 2020
Förskolor			
Snösåtra förskolor	1 323	-634	689
Rågsved förskolor	2 624	31	2 655
Örby förskolor	0	-285	0
Högdalens förskolor	0	-1 772	0
Hagsåtra 2 förskolor	2 919	-143	2 776
Förskoleområde Dalens förskolor	0	-112	0
Förskoleområde Årsta 2	0	-1 394	0
Förskoleområde Enskede gårds förskolor	1 055	75	1 130
Förskoleområde Östberga	352	-378	0
Förskoleområde Blåsuts förskolor	470	108	578
Förskoleområde Årsta 3	0	-615	0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning			
Gruppbofästelser Enskede-Årsta-Vantör	6 755	1 056	7 012
Assistansenheten	5 640	-1 502	4 138
Daglig verksamhet	2 267	0	2 241
Socialpsykiatri	832	-600	232
Äldreomsorg			
Stureby vob	0	1 600	1 600
Högdalens vob	0	-600	-600
Rågsveds shus	1 195	0	1 195
Mårtensgården, intraprenad*	1 226	0	0
Kostenheten, intraprenad**	4 370	0	0

Resultatenhetens namn	Fond 2018	Prognos 2019	Beräknad fond till 2020
Vantör hemtjänst	-665	-1 000	0
Enskede hemtjänst	647	-1 660	0
Stureby hemtjänst	0	400	400
Enskede nya shus	1 070	-110	960
Summa resultatenheter	32 080	-7 535	25 006

* resultatenheten övergår till entreprenad from 1 november 2019.

** resultatenheten upphör som intraprenad from 1 november 2019.

Förskola

Från 2018 har ett överskott om 8,7 mnkr överförts till 2019. Förskolorna planerar att använda totalt cirka 0,9 mnkr ur resultatfonderna under året och därmed beräknas cirka 7,8 mnkr föras över till 2020.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Från 2018 har ett överskott om 14,7 mnkr överförts till 2019. Enheterna prognostiserar att totalt minska fonden med 1,3 mnkr. Överföringen till 2020 beräknas då bli 13,4 mnkr.

Socialpsykiatri

Ett överskott om 0,8 mnkr fördes över från 2018 till 2019. Enheterna planerar att använda 0,6 mnkr av resultatfonden under detta år. Överföringen till 2020 beräknas då bli 0,2 mnkr.

Äldreomsorg

Ett överskott om 7,8 mnkr fördes över från 2018. Enheterna planerar att använda 4,3 mnkr under året och därmed beräknas cirka 3,5 mnkr föras över till 2019.

Investeringar

Nedan redovisas samtliga investeringsprojekt. RE 19 avser reinvesteringsmedel beviljade 2019. Klimatinvesteringarna uppgår 2019 till 5,5 mnkr och trygghetsinvesteringarna uppgår 2019 till 6,1 mnkr. För 2019 prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Stadsmiljöprojekt	Budget	Arsprognos
Grynkvarnsparken	0,7	0,7
Egna parkinvesteringsmedel 2019	9,9	9,9
Plantanparken	1,5	1,5
Bandängen	3,3	3,3
RE 19 Plantanparken	0,5	0,5
RE 19 Bandängen	2,8	2,8
Klimatinvestering LED belysning KFD	0,6	0,6
Klimatinvestering Vitvaror och värmepumpar KFD	0,2	0,2
Klimatinvestering LED förskola	3,0	3,0
Klimatinvestering Vitvaror förskola	0,5	0,5

Stadsmiljöprojekt	Budget	Arsprognos
Klimatinvestering LED beställaravdelningen	0,2	0,2
Klimatinvestering Växtbäddar med biokol	1,0	1,0
Trygghetsinvestering Ledstjärna i Högdalen	2,8	2,8
Trygghetsinvestering Dalbotten belysning etc	1,5	1,5
Trygghetsinvestering Motionsspår Högdalen	0,8	0,8
Trygghetsinvestering Årsta partihandelsområde	1,0	1,0
Summa stadsmiljöprojekt	30,3	30,3
Inventarier och maskiner	9,1	9,1
SUMMA	39,4	39,4

Förvaltningen har redovisat utfall för reinvestering enligt de olika sätt att redovisa som har gällt de olika åren, se bilaga 1. 2015 fördelades förvaltningen medel genom en budgetjustering som var 10% av begärda medel. 2016 ansökte förvaltningen genom trafikkontoret om medel och fick då utfall enligt redovisat i reinvesteringsfilen. 2017 redovisades fördelningen mellan parkinvestering samt parkinvestering genom att rapportera på de investeringslistor som levereras till trafikkontoret, detta redovisas genom att skriva reinvestering i bilaga 1. Åren 2018 och 2019 har trafikkontoret tillsammans med stadsdelsförvaltningarna redovisat detta genom sin fil om fördelning och den är sedan uppdelad i bilaga 1. I T1 2019 redovisar förvaltningen totalen för åren 2015-2018 för reinvestering på parkmark, se bilaga 1. Förvaltningen har totalt ansökt om ett behov för reinvesteringar på parkmark för 66,0 mnkr fördelat på tio år.

Nämnden har erhållit en budget om 9,1 mnkr för investeringar i maskiner och inventarier. Prognosen visar att budgeten kommer att förbrukas för återanskaffningar av inventarier i den ordinarie verksamheten. Under året kommer flera nya förskoleavdelningar utrustas med inventarier, flera vård- och omsorgsboenden behöver byta ut möbler, öppna förskolan ska tillgänglighetsanpassa toaletter samt flera verksamheter skall utföra diverse underhåll. Budgetjustering begärs därför om 2,0 mnkr för investeringar i maskiner och inventarier.

Omslutningsförändringar

Omslutningsförändringar föreslås med 132,0 mnkr. Det avser ökade intäkter på grund av försäljning till andra förvaltningar och kommuner, för beviljade projektmedel och vikarieersättning inom äldreomsorgen om 32,0 mnkr, ökade intäkter för beviljade projektmedel och ökad försäljning inom socialpsykiatri om 10,0 mnkr, ökade intäkter om 14,0 mnkr inom kultur fritid och demokrati för beviljade projektintäkter, minskade intäkter om 2,3 mnkr inom funktionshinderområdet mnkr på grund av återbetalning till Försäkringskassan, ökade intäkter om 53,0 inom IoF barn och unga och 23,0 mnkr inom ekonomiskt bistånd på grund av intäkter från Migrationsverket, samt projektintäkter inom administrationen om 2,3 mnkr.

Budgetjusteringar

Budgetjustering begärs om sammantaget 1,6 mnkr för klimatinvesteringar enligt bilaga 4. Dessa avser LED-belysning samt vitvaror på avdelning förskola om 0,2 mnkr, LED-belysning på avdelningen för äldreomsorg om 0,3 mnkr, el cyklar på avdelningen äldreomsorg om 0,6 mnkr samt vitvaror på avdelningen äldreomsorg och avdelningen för socialpsykiatri och funktionsnedsättning om 0,5 mnkr.

Budgetjustering begärs om 2,0 mnkr för trygghetsskapande åtgärder. Dessa avser trygghetsskapande åtgärder på Bandängens parklek.

Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen om 2,0 mnkr gällande ökade kostnader för maskiner och inventarier i samband med anskaffning av inventarier till lokaler inom förskola, gruppboenden och förvaltningshuset.

Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen om 2,6 miljoner kronor för förbättrings- och skötselåtgärder av naturreservat. För naturreservatet Årtaskogen söks 0,5 mnkr. I verksamhetsplan för 2019 fick förvaltningen en budgetjustering om 1,0 mnkr av sökta 1,5 mnkr. Nu söker förvaltningen resterande belopp för att möjliggöra att de påbörjade arbetena kan slutföras. Det som återstår att genomföra är inventering av Årstabäcken vilket senast gjordes 2007, röja fram fornlämningar i naturreservatets västra del, riskträdshantering, översyn av naturreservatets entréer och att upprätta detaljerad skötselplan. För naturreservatet Rågsved söks 2,1 mnkr. I VP för 2019 fick förvaltningen en budgetjustering om 1,1 mnkr mot sökta 3,2 mnkr. Nu söker förvaltningen resterande belopp för att kunna slutföra de påbörjade arbetena. Det som återstår är bland annat att fortsätta förbättra tillgängligheten till området genom skötsel av befintliga stigar med nytt slitlager, slyröjning, omhändertagande av omkullvälda träd, drift av vägdiken, omhändertagande av tjuvtippar längs Snösättravägen och att en eller flera hagar ska betas, resten ska slåttas. Den driftsbudget som gjordes av förvaltningen och Exploateringskontoret innan inrättandet av naturreservaten utgick från de ökade kostnader nämnden får i och med driften av reservatet. De medel som nämnden får genom fördelningsnyckeln för stadsmiljöverksamheten är redan avräknad.

Medel för lokaländamål

Budgetjustering begärs sammantaget om 1,7 mnkr för ökade kostnader i samband med evakuering och utrymning av lokaler som inte är anpassade för våra verksamheter.

Årstaängens förskola som förvaltningen har evakuerat på grund av exploateringen av Årstafältet och de farliga och bullriga moment som pågår där. Förvaltningen beräknar att förskolan måste stå tom i ca 6 månader. Då bör de närmaste arbetena vara avklarade och verksamhet bör då kunna bedrivas där igen. Kostnaden gäller tomgångshyror om 1,5 mnkr. Budgetjustering om 0,2 mnkr söks för Lilla Gungan som har utrymts inför försäljning, kostnaden gäller tomgångshyror.

Övrigt

Med anledning av minskat behov av somatiska platser på Högdalens vård och omsorgsboende föreslås att två gruppboenden med vardera 12 platser med inriktning somatik, omstruktureras till gruppboende för personer med demenssjukdom.

Ett gruppboende med demensinriktning 13 platser som är en så kallad blandavdelning med inriktning demens och somatik föreslås omstruktureras till ett renodlat somatiskt boende. Anledningen till att gruppboendet är en så kallad blandavdelning är tidigare stängning och flytt av ett demensgruppboende

Kvalitetsarbete

Avdelning	Förskola	KFD	lof BoU	loF vuxna	Äldreomsorg	Funk och socpsyk
Antal beröm	62	49	0	4	132	14
Antal synpunkter/klagomål inlämnade av:						
Brukare	69	17		15	78	17
Anhörig	2		2	1	31	10
Annan	2	1		2	59	2
Summa	73	18	2	18	168	29
Kategorier						
Bemötande	28	1		11	24	12
Tillgänglighet		1	1	2	8	6
Kontinuitet	1			0	0	2
Kompetens	1	1		0	4	3
Brister i information	6	6		3	8	5
Utebliven/försenad insats	1			1	6	3
Felaktigt utförd insats	9			2	10	1
Felaktigt beslut	1		1	0	1	0
Fysisk miljö	13	14		0	0	1
Annat	13	2		3	18	3

För att uppmuntra enheter att vara med i stadens Kvalitetsutmärkelse har förvaltningen under våren skapat ett nätverk med erfarna examinatorer som ska ge stöd till enheterna i arbetet med att skriva tävlingsbidrag, för de enheter som bestämt att vara med i tävlingen.

Avdelning förskola

Avdelningen har fått in beröm gällande förskolans pedagogiska verksamhet och bemötande. Beröm har också inkommit om inskolning och bemötande av oro. Avdelningen har också fått in klagomål om bemötande, insatser har vidtagits i form av handledning till en personalgrupp. Klagomålen har återkopplats.

Individ och familjeomsorg barn och unga

Individ och familjeomsorg barn och unga har under första tertialen gjort en intern granskning av 30 slumpvis utvalda ärenden i syfte att se om det fanns en röd tråd mellan det som

framkom i förhandsbedömningen och det som senare ledde till uppdrag för öppenvården. Resultatet var positivt då 23 av 30 ärenden hade en tydlig röd tråd och i 6 ärenden fanns det delvis en röd tråd. Avdelningen har även påbörjat en granskning i syfte att se om det finns skillnader mellan könen avseende insats eller placering för samma typ av problem.

Ansvarig enhetschef försöker alltid återkoppla till den som har synpunkter eller klagomål. Inom myndighetsutövning rör sig ofta klagomålen om att de tycker socialtjänsten fattat felaktiga beslut, till exempel gällande omhändertagande/placering av ett barn.

Individ och familjeomsorgen vuxna

Att hantera synpunkter och klagomål är en viktig del i avdelningens utvecklingsarbete. Återkoppling till den som klagat görs i möjligaste mån. Vid olika uppfattningar mellan handläggare och brukare om hanteringen av ett ärende har det oftast löst sig vid ett personligt möte. I alla ärenden inom missbruksvården, där anhörig kommit med synpunkter/klagomål, har anhörigbehandling erbjudits som stöd för den anhörige. Beröm som inkommit under perioden har handlat om gott bemötande, bra samarbete, nöjdhet med beviljad insats och beröm från Finsam för gott samarbete och för att förvaltningen remitterar så många brukare till Jobbstart.

Avdelning äldreomsorg

Avdelning äldreomsorg arbetar ständigt med att återkoppla i samband med klagomål, både skriftligt och muntligen. Klagomålen har bidragit till att verksamheten utvecklas genom exempelvis att samtal förts med personal kring bemötande, samt rutiner och genomförandeplaner har uppdaterats. Klagomål som återkommit är personalens bemötande, tillgänglighet och brister i utförandet, men enheterna fick också beröm kring dessa delar i verksamheten. Kostenheten har fått in beröm dagligen i restaurangen gällande hur maten smakade och Förebyggande verksamheten kring deras välorganiserade aktiviteter.

Avdelning funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Avdelning funktionsnedsättning och socialpsykiatri har fått in beröm kring bemötande, kunnig personal och välfungerande verksamheter. Klagomålen har handlat om bemötande, tillgänglighet och otillräcklig information. Hanteringen av klagomålen har återkopplats till berörda och åtgärder som vidtagits är samtal med personal samt förtydligande av genomförandeplaner.

Avdelning kultur, fritid och demokrati

Avdelning kultur, fritid och demokrati har fått beröm om personalens bemötande på olika sätt. Det kan handla om språkkunskaper, kompetens och snabb återkoppling. I den mån det är möjligt sker återkoppling till alla som lämnat klagomål eller synpunkter.

Utveckling, lokaler och stadsmiljö

Förvaltningen deltar i utvecklingsarbetet av Synpunktsportalen och Driftportalen. Syftet med detta arbete är att förbättra hur staden tar tillvara och hanterar synpunkter och klagomål från invånare.

Övrigt

Brukarundersökningar, inspektioner, granskningar och egenkontroller

Förskola

Förskoleundersökningen genomförs årligen och går ut till alla vårdnadshavare med barn inskrivna i kommunala och fristående förskolor i Stockholms stad. 2019 genomfördes undersökningen under perioden 4 februari till den 31 mars. Avdelning förskola har som mål att öka andel vårdnadshavare som svarar på enkäten och enheterna har arbetat för att öka svarsfrekvensen. Enheterna har bland annat arbetat med att synliggöra förskolans arbetssätt för vårdnadshavarna, för att de ska få en större förståelse för frågorna i enkäten. Undersökningens genomförande har också förtydligats genom att affischera och löpande kommunicera om aktuell svarsfrekvens.

Barnskyddsronder har genomförts på en del av stadsdelens förskolor. trasiga klämskydd och ej förankrade hyllor fanns med bland upptäckta brister. Bristerna är felanmälda och under åtgärd.

Individ och familjeomsorgen

Stadens enkätundersökning inom ekonomiskt bistånd genomförs vartannat år och gjordes under 2018. Enkäten omfattar 3 kvalitetsområden; 1) Bemötande och tillgänglighet, 2) Tydlighet och kompetens, 3) Delaktighet samt områdena Rättssäkerhet, Diskriminering och Generellt betyg.

Enskede-Årsta-Vantör är en av 4 stadsdelsförvaltningar som hade förbättrade resultat på de 3 kvalitetsområdena och är en av de 4 förvaltningar som har överlag hög andel positiva svar.

Förvaltningens resultat ligger över snittet för staden för samtliga frågor inom område Rättssäkerhet. Förvaltningen är en av de förvaltningar som visar på bäst resultat på frågorna inom område Diskriminering. Detta trots försämrade resultat för staden som helhet. Den vanligaste anledningen till att personer känner sig diskriminerad är på grund av härkomst (50 %), följt av funktionsnedsättning (33 %). Det är främst yngre personer (18-30 år) som känner sig diskriminerade. Förvaltningen ligger bland de högsta i staden på frågorna inom Generellt betyg, (6,9), högst värde har Rinkeby-Kista (7,1). Lägsta värdet i undersökningen är 5,8.

Förvaltningen visar på goda resultat när det gäller att

- handläggaren bemöter brukaren på ett respektfullt sätt
- brukaren förstår informationen hon eller han får om sitt ärende
- brukaren vet vad som förväntas av henne eller honom för att ha rätt till bistånd och
- handläggaren har tillräcklig kunskap för sitt ärende.

Områden som i undersökningen visar något lägre resultat är att

- det är lätt att nå handläggaren
- handläggaren tar hänsyn till brukarens synpunkter,
- brukaren vet hur den ska lämna synpunkter om den är missnöjd.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att implementera Globenmodellen som ett sätt att säkerställa att brukaren förstår den information som ges och vad som förväntas för att ha rätt till bistånd. Förvaltningen fortsätter även arbeta med checklistan för ett jämställt och jämlikt

bemötande, för att säkerställa ett respektfullt bemötande.

Förvaltningen kommer att se över tillgängligheten och klagomålshanteringen. Möjligheten att öka tillgängligheten genom någon form av öppen mottagning ses över, i enlighet med uppdrag i Kf:s budget för 2019.

På grund av ett tekniskt fel hos Stockholms stads IT leverantör Tieto rökdes i slutet av december 2018 personuppgifter för personer aktuella inom försörjningsstödet genom att felaktiga meddelanden skickades ut via digitala brevlådor. Det drabbade personer i samtliga stadsdelsförvaltningar och Socialförvaltningen. I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning drabbades 97 personer. Av dessa fick 56 personer sina uppgifter rökta och 41 personer, mottog felaktiga meddelanden med andra personers uppgifter.

Ingen av de som drabbats i den egna förvaltningen har haft skyddad identitet och det är enbart uppgifter om namn som röjts. Förvaltningens bedömning är att det inträffade inte är att anse som ett allvarligt missförhållande.

Avdelning Äldreomsorg

Lex Sarah-rapportering är en viktig del av förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Avdelning Äldreomsorg har utrett två händelser enligt bestämmelserna om lex Sarah. Händelserna är framförallt kopplade till brister i utförande, fysiska övergrepp och bristande dokumentation. Åtgärderna har vidtagits så som reviderade rutiner, översyn av scheman samt arbetsrättsliga åtgärder.

Äldreförvaltningen har gjort en kvalitetsobservation på Solrosens dagverksamhet samt en inspektion på Mårtensgårdens vård- och omsorgsboende. Resultatet visar att verksamheternas styrkor var den erfarna, engagerade och kunniga personalen, genomtänkta aktiviteter och den sociala dokumentationen, medan förbättringsområden för dagverksamheten var lokalernas utformning och måltidsmiljön och för vård- och omsorgsboendet de basala hygienrutinerna. Verksamheterna kommer att behandla resultatet av inspektionerna tillsammans med medarbetare för att komma fram till om åtgärder behöver vidtas.

En inspektion har gjorts på Vantörs kommunala hemtjänst med anledning av inkommet klagomål. Resultatet visar att verksamheten har strategier att undvika undernäring och för att säkerställa demenskompetens, medan vissa brister finns gällande social dokumentation. Åtgärder pågår så som stöd vid dokumentation och löpande egenkontroller.